

Učenke in učenci iz ljubljanskega medicinskega centra si z zanimanjem ogledujejo artilerijske pripomočke. Poznavanje naše obrambne pripravljenosti je del učnega načrta srednjih šol.

Še bolj krepiti varnostno zavest

Nedeljski dnevnik je 17. maja objavil daljši pogovor svojih dveh urednikov z republiškim sekretarjem za notranje zadeve Tomažem Ertlom o nekaterih vprašanih, ki zadevajo splošno stanje varnosti pri nas. Iz zanimivega pogovora objavljamo nekaj misli, ki imajo stalno veljavo.

Na mnogih področjih družbene samozaščite, je dejal republiški sekretar, smo dosegli

Razvita družbena samozaščita nas lahko obvaruje raznih presenečenj, zato izkoristimo vse možnosti, ki nam jih daje naše socialistično samoupravljanje

raven, ki nam zagotavlja spoštovanja vredno solidarnost vseh ljudi; to je Slovencem lahko v ponos. Če na nekaterih drugih področjih varnosti tega še nismo dosegli, pomeni, da še nismo izkoristili vseh možnosti in pravic, ki nam jih daje in nalaga ustavno določen sistem varnosti. To velja še predvsem

za dnevno obnašanje posameznika v svojem delovnem in življenjskem okolju. Preveč je malomarnosti, neodgovornosti, objestnega ravnanja, kar povzroča veliko družbeno škodo, osebne tragedije in nesreče, ki so zvečine posledica nizke osebne varnostne kulture. Obsodba in zapor povzročiteljev in odgovornih oseb ne oživljata mrtvih in ne povrneta škode. Zapor je le ena izmed tragedij več.

Ko je odgovarjal na vprašanje o splošni kriminaliteti, je republiški sekretar med drugim povedal, da nezavarovana družba ali osebna lastnina res vabi tatove, nenadzorovano gospodarjenje ali poslovanje v gospodarstvu pa omogoča goljufijo, grabež in dnevne drobne tatvine, ki prav tako pomenijo pomembno škodo. Vedno več je primerov, da občani sami prijavljajo razne kršitelje. Čeprav nimamo večjega kriminala in večjega kršenja javnega reda in miru, pa bi vendarle večja budnost nas vseh, ne samo organov pregona in sodišč,

lahko preprečila mnoge družbeno škodljive pojave. Če starši, pedagogi, socialne službe in drugi ne vedo, kaj počno otroci in mladostniki, potem ostane le še miličnik ali kriminalist, to pa je najslabša možnost. Dokler bo čutil posledice le tisti, ki v delovni organizaciji krađe ali povzroča še drugačno škodo, ne pa tudi tisti, ki je bil dolžan to preprečiti, bodo taki primeri naraščali.

Kje so meje naše zgovornosti v odnosih do tujcev? Mejo naprej določa vojaška, državna in poslovna tajna. O njih nikomur, najmanj pa tujcu, ne bomo govorili, ne zato, ker je to kaznivo dejanje, ampak zato, ker s tem škodujemo svoji domovini in s tem samim sebi. Drugo mejo določa resnica o naši družbi. Tisti, ki iz nepoštenih namenov zbirajo podatke o naši družbi, tega ne bodo delili pri poštenih, objektivnih ljudeh, ampak iščejo podatke pri nezadovoljnejših, znanih „kritikih“ naše družbe, pri protisocialistično in protisamoupravno usmerjenih posameznikih, ki so vedno pripravljene hvaliti vse kar je tuje, zato da bi poudarili, kako slabo je doma.

Kako okrepiti preventivno, zaščitno delovanje proti raznim presenečenjem? Predvsem s krepitvijo družbene samozaščite! S tem razumom, je dejal tovariš Ertl, tako obnašanje ljudi, ki ne bo dopuščalo, da bi ga izkoristili doma ali v tujini za to, da bi služilo naši družbi sovražnim namenom.

Če upoštevamo vse bolj zaostrene mednarodne odnose, želje in cilje ekstremne emigracije, poskuse preverjanja družbene strpnosti do protiustavne delovanja doma, pogosto neodgovorno, malomarno ravnanje v delovnem in življenjskem okolju in posledice tega, potem imamo dovolj razlogov, da se pričnemo obnašati še bolj budno. Krepiti moramo torej svojo varnostno zavest, ker je to edini način, da ostane naše življenje varno in mirno kot doslej.

N. S.

Spomin na Tita živi

Te dni, ko obhajamo obletnico Titove smrti, nam misli uidejo v pretekli maj, ko je našo domovino in svet pretresla vest, da Tita ni več med nami, ko je bila domovina ogrnjena v črno, ko je dostojanstvena tišina in žalost pretresla vse ljudi njegove – Titove Jugoslavije in ko so se nepregledne množice zgrinjale pred krsto, da se še zadnjič poklonijo njemu – našemu voditelju, borcu, revo-

lucionarju... In tako je tudi danes.

Vsi poznamo Titovo otroštvo, podobno otroštvu nešteti dekčkov stoletne revščine. Zato se Tito, ko je pripovedoval o starih časih, ni spominjal samo otroških iger, sonca in vsega lepega, kar je polnilo njegovo otroštvo, marveč je govoril tudi o stradanju in trpljenju. Pozna-

(Nadaljevanje na 2. str.)

Ali poznate krajevno skupnost

Krajevna skupnost kot žarišče življenjskih interesov delovnih ljudi in občanov skupaj s temeljnimi organizacijami združenega dela je temelj organiziranosti v celoti. Delovni ljudje in občani se vse bolj zavedajo svojih samoupravnih pravic, vloge in položaja v krajevni skupnosti.

Krajevna skupnost pomeni temeljno enoto samoupravnih delovnih ljudi glede na kraj prebivanja. V njej se zadovoljujejo interesi, povezani s krajem življenja, tako da pomeni tudi specifično interesno skupnost delovnih ljudi in občanov.

Da bi o konkretnih življenjskih vprašanih razpravljali tisti, ki so zanje najbolj zainteresirani, je potrebna večja udeležba občanov na zborih oz. raznih sestankih. V praksi še vedno ni dovolj izražena usmeritev k specializiranim interesom zborom občanov. Vaški odbori, odbori sosesk in mestni sveti so oblike, kjer se mora uresničevati samoupravljanje delovnih ljudi in občanov v krajevni skupnosti.

(Nadaljevanje s 1. str.)

mo njegove otroške dogodivščine, kako je kahal svinjsko glavo svojim bratom in sestram, kako se je sankal z večkami, pasel krave pri stricu in še in še.

Znana nam je njegova kasnejša revolucionarna pot, ki ga je vodila iz malega Kumrovca po svetu in ki ga je izkušenega pripeljala nazaj v Jugoslavijo, da pripravi svoje ljudstvo na preizkušnjo, ki so ga čakale. Pod njegovim trdnim vodstvom je postala Jugoslavija to, kar je

Del razstave ob obletnici smrti maršala Tita, ki so jo pripravili v O. Š. dr. France Prešeren v Ribnici.

Skupščina krajevne skupnosti, ki je delegatsko sestavljena, je osrednji organ samoupravljanja. Njen izvršni organ je svet KS. Nanj je osredotočenih največ izvršilnih in drugih nalog. Njegova vloga je posebno poudarjena pri odločanju o materialnih, komunalnih in drugih bistvenih vprašanih v krajevni skupnosti.

Za uspešno delo na posameznih področjih ima svet KS stalna in občasna delovna telesa. Komisije, ki so za svoje delo odgovorne svetu, uspešno pokrivajo mnoga področja dela. Stalne komisije so:

- za gospodarstvo in komunalne zadeve,
- za vzgojo, izobraževanje, zdravstveno in socialno varstvo,

lanes. Vodil jo je skozi vse velike bitke in skupaj z ljudstvom je izbojeval zmago.

Boril se je za najosnovnejše pravice vsakega človeka, za mir, enakopravnost, srečo . . .

Mnogo lepih misli je bilo izrečenih ob Titovi smrti. Misli, ki so postale obljube, prislege.

Zavedamo se, da moramo vse svoje sile združiti, da bomo utrjevali bratstvo in enotnost narodov in narodnosti Jugoslavije, da bomo varovali svojo svobodo in neodvisnost, da bomo hodili po samoupravni poti in še naprej demokratizirali politični sistem socialističnega samoupravljanja.

Veliko čudovitih zgledov imamo, največji je TITO.

Njegovo delo je bilo uspešno zato, ker se je oprl na ljudstvo. Veličasten spomenik si je postavil tam, kjer je ustvarjala njegova dobra roka. Titova politična in teoretična misel nas bo vodila po njegovi poti. To smo obljubili njemu, očetu Jugoslavije, to smo obljubili domovini.

„Naša moč je v idejah, ki nas navdihujejo in v ciljih, za katere se borimo,“ je dejal Tito na 11. kongresu ZKJ.

Tito ni umrl, samo življenje je podaril nam! Je treba, bratje, še besed?

BARBA PRELESNIK, 8.b
(nagovor ob spominski uri v razredni skupnosti)

- za kulturo in telesno kulturo,
- za varstvo okolja,
- za finančno in materialno poslovanje,
- statutarno—pravna komisija,
- za oblikovanje predlogov, priznanj in odlikovanj.

Komisija za gospodarstvo in komunalne zadeve je z razreševanjem komunalnih problemov kot so: asfaltiranje cest, popravila in vzdrževanje cest in poti, napeljava elektrike, urejanje kanalizacije, zelenic, prekatégoriziranje cest, izdaja soglasij in drugih del, izboljšale življenjske pogoje in družbeni standard v našem prostoru.

Delo komisije za vzgojo, izobraževanje, zdravstveno in socialno varstvo se odraža v skrbi za starejše in onemogle občane, socialno ogrožene in vzgojno zanemarjene. Tudi ostale komisije so rešile vse zadeve svojega delovnega področja.

Opredeliti je potrebno tudi vlogo sveta potrošnikov in zborna stanovalcev v krajevni skupnosti, saj tudi ta dva predstavljata eno izmed oblik samoupravnega delovanja občanov. Čeprav nista neposredna organa skupščine KS, sta pa važna pri vlogi KS.

Potrošniški sveti niso dovolj učinkoviti; morali bi delovati ob najneposrednejšem sodelovanju, samoupravnem dogovarjanju in pri planiranju s temeljnimi organizacijami združenega dela, kjer se ukvarjajo s preskrbovanjem delovnih ljudi in občanov. Njihova dejavnost se mora razširiti tudi na gostinstvo in obrt.

Za urejanje odnosov v krajevni skupnosti je izredno pomemben poravnalni svet. Poravnalni svet kot samoupravno sodišče pomaga pri razvijanju dobrih sosedskih odnosov med krajani ter samoupravnimi organizacijami in skupnostmi s tem, da posreduje pri sporazumnem reševanju sporov. Poravnalni svet rešuje problematiko: motenja posesti, obrekovanja, žaljenje časti, mejne spore itd.

Delegacija za skupščino družbenopolitičnih skupnosti je aktivna, čeprav večkrat zabeležimo premajhno udeležbo oz. navzoči so skoraj vedno isti člani. Tudi zbori krajevnih skupnosti se vse bolj uveljavljajo. Delegacijo skličejo pred vsako skupščino DPS, kjer obravnavajo njeno gradivo in pooblastijo 10 delegatov za zasedanje skupščine DPS.

Delegacije za skupščine samoupravnih interesnih skupnos-

ti pa so manj delovne; marsikdaj jih ni čutiti oz. so pogosto prepuščene same sebi.

Začetne uspehe smo dosegli pri uresničevanju sistema samoupravnega planiranja, večjo pozornost pa moramo posvetiti razvoju drobnega gospodarstva in nadaljnjemu razvoju socialističnih družbenih odnosov v kmetijstvu in na vasi.

Način zagotavljanja materialnih osnov in samoupravljanja v KS

Najvažnejši vir sredstev za zadovoljevanje skupnih potreb je samoprispevek, slabo pa so razvite oblike svobodne menjave dela in združevanje sredstev. Minimalni del sredstev je krajevni skupnosti zagotavljal občinski proračun. Določen napredek je bil dosežen s sprejetjem samoupravnega sporazuma o financiranju krajevnih skupnosti v naslednjem srednjeročnem obdobju, ki so ga podpisale temeljne organizacije združenega dela.

V okviru krajevne skupnosti delujejo tudi družbenopolitične organizacije kot so: ZK, ZSMS, ZB NOV, SZDL. Slednja kot najširša fronta organiziranih socialističnih sil je skupaj z ZK nosilka nadaljnega razvoja in uveljavitve krajevne skupnosti.

Tudi položaj strokovne službe v krajevni skupnosti je eno izmed aktualnih vprašanj celotnega organiziranja v krajevni skupnosti.

DANICA POLOVIČ

TITO

– Vsaka reč,
vsaka beseda iz njegovih ust,
beseda iz ust Tita
nam pomeni veliko.

Vsak dokaz,
vsako dejanje njegovih rok –
– dejanje Tita –
nam pomeni veliko.

Vse ustvarjeno,
vse dokazano,
vse dograjeno,
vse priborjeno
je delo Tita.

Tito je sreča,
svoboda, veselje.

Tito je sreča,
sreča sedanja;
Tito je borba,
borba nekdanja.

Tito je zgorel
za vse ljudi,
združeni, složni
bodimo vsi.

LIDIJA ŠPELETIČ, 8. b

V čistem okolju je prijetneje živeti in delati. Tega se zavedamo tudi mi, zato se radi udeležujemo akcij za urejanje šolskega okolja. (Foto: fotokrožek O. Š. dr. France Prešeren)

MAJ – mesec mladosti

Osnovne organizacije ZSMS v občini Ribnica so v mesecu mladosti izvedle veliko akcij. Pred 1. majem so na hribih zagoreli kresovi, ki so jih pripravili mladinci. Še največ so jih pripravili v Loškem potoku, Velikih Poljanah in Dolenji vasi. V začetku maja so bila športna tekmovanja v košarki in kegljanju, ki jih je pripravil OO ZSMS Dolenja vas.

Na zanimiv način so mesec mladosti počastili v Loškem potoku. Vsak konec tedna so organizirali delovne akcije. Tudi mladinci iz Ribnice so sledili zgledu potoških mladincev in prirejali delovne akcije. Sicer pa so mladi v maju pripravili še več različnih manjših akcij.

OK ZSMS Ribnica je pripravila več osrednjih prireditev. Največja kulturna prireditev je bila v nedeljo, 24. maja 1981, popoldne. Najprej so člani ribniške godbe predstavili svoj zabavni del programa. Nadaljevale so učenke iz osnovne šole Dr. F. Prešeren iz Ribnice z recitalom in kitaristko. Zelo posrečeno in veselo so delovali medvedki in čebelice taborniške organizacije „Ribniška četa“. Z izvirnimi ljudskimi plesi so nastopili tudi mladi plesalci iz Dolenje vasi. Lepo so igrali mladi fantje v skupini „Podnajemniki“.

V programu so sodelovali še harmonikaši glasbene šole iz

Ribnice, recitatorka iz TRIM Sodražica, recitatorke iz OO ZSMS Sv. Gregor, IMPULZI itd.

Novi ansambel UNIKAT se je predstavil z nekaj pesmimi. Kljub kadrovskim težavam je naa prireditvi zaigral tudi STRAH IZ KLETI. Pokazali so, da znajo tudi ribniška dekleta igrati električno glasbo. Ribniš-

ki „novi val“? Končno se je po Piki (Ribniški akustični ansambel izpred nekaj let) znova pojavila akustična skupina, ki se je solidno predstavila solidni publiki. Nadeli so si zanimivo ime „SUMLJIVGA POREKLA“. Na prireditvi so sodelovali tudi vojaki ribniške garnizije. Predstavili so monolog, ki je dodobra nasmejal gledalce. Tudi dva kitarista nista bila slaba. Da so res dobri, so člani SMB I dokazali tudi tokrat. Presenetili

„Tito, to smo mi vsi!“ – Geslo, ki pove vse.

so tudi fantje iz SMB II, ki so prireditev zaključili. Prireditev si je ogledalo skupno 700 do 800 ljudi, naslov pa je bil „Razbita svetilka zraven parka kulturnikov.“

Vsakoletna akcija je sprejem pionirjev v ZSMS. Tokrat smo jih sprejeli 181 v vsej občini. Zelo prisrčen je bil sprejem sedmošolcev v Loškem potoku, kjer so tudi zaplesali. V gradu v Ribnici so se vse dopoldne vrstile prireditve, ki so jih pripravili osnovnošolci. Tudi v Sodražici so bili mladinci sprejeti zelo svečano. Člani fotokino kluba „J. Petek“ Ribnica so v domu JLA v počastitev meseca mladosti razstavljali fotografska dela. Razstavo sta organizirala fotokino klub „Jozže Petek“ Ribnica in OK ZSMS Ribnica v sodelovanju z domom JLA Ribnica. Tako so mladinci ribniške občine resnično pestro počastili praznik mladosti – mesec maj.

MIRAN ERIČ

SODELUJTE

v REŠETU s prispevki iz življenja in dela vašega okolja, TOZD, krajevne skupnosti, društev in organizacij! Tudi drobne zanimivosti o tem, kako napredujete vaši načrti in kako uresničujete vaše želje po napredku, naj dobijo ustrezen prostor v našem skupnem glasilu!

Francetu Modicu v spomin

„Kdor je prodril v svet glasbe, je rešen vsake bede,“ je velika resnica, ki jo je odkril in zapisal največji glasbenik vseh časov, Beethoven. Ali je bilo zato toliko bogastva v Francetovem srcu, ker je bila glasba tisti neuničljivi vir energije in dobrote?

„Bil sem najsrečnejši človek na svetu,“ se spominja France, „ko mi je stric podaril orglice. Najraje sem igral na paši. Kakor sem rastel, tako je rasla z menoj želja po glasbi, dokler mi ni mati nekega dne natresla krljev v popotno torbo, sosedova teta pa podarila 100 dinarjev.“

Modiceva pot je vodila od pastirja do mojstrskega glasbenika. Iz vojaške šole za glasbenike v Vršču, ki jo je končal 1928, je popotoval z orkestrom

iz kraja v kraj. Leta 1945 je dočkal svobodo kot bolničar v Slovenj Gradcu, nato pa igral v 31. diviziji NOV v Novem mestu, nakar se je dokončno ustalil v Ljubljani. Zadnjih 25 let je igral kontrafagot v Simfoničnem orkestru RTV Ljubljana.

Za Modica – glasbenika ribniška dolina ne ve veliko. Toliko bolj pa ga pozna po dveh drugih stvareh: spredaj je nosil fotografski aparat, zadaj nahrbtnik. Sam je rekel: „Glasba je moj poklic in moja velika ljubezen, fotografiranje je moja druga velika ljubezen. Ne znam pisati, zato se izražam s fotografijo. Slikam to, kar imam najraje. Znane in neznane obraze, zemljo, sadove naših skupnih prizadevanj, življenje, tisto veselo, razposajeno, in tisto, ki joče in umira. Ne slikam za

denar. Fotografiranje je moja velika strast, ki govori o ljubezni do ljudi in krajev. Sreče nisem našel v hrupnem svetu, ampak na senožetih pod Grmado, med preprostimi ljudmi. Tamkaj me pozdravljajo otroci, tamkaj trkajo na vrata Francetovega bivaka sosede in prijatelji. Na njihovih obrazih berem, da so me veseli. Na sebi imam nahrbtnik, v njem štruco kruha.“

In prav ta nahrbtnik je ključ, ki odklene skrivno kamrico Francetove velike dobrote in človečnosti.

Rojen je bil pred 67 leti v Marolčih pod Sv. Gregorjem. Doma je bilo 7 otrok, najmlajši komaj star 2 meseca, ko je očeta v gozdu pokopala smreka do smrti. V hišo se je naselila lakota. Svetel žarek sije v Francetovem spominu na 6 km dolgo pot do Lašč, kamor sta z materjo hodila k maši. Tam mu je pek ob nedeljah podaril sveže dišečo žemljo. „Pojedel sem je le polovico, drugo sem shranil za domov, za sestro. Zato je v mojem nahrbtniku vselej štruca belega kruha, ki me spominja na mladost, ko so lačna usta hrustala podarjeno žemljo.“

Kdo od nas je vedel, da se je za to skromno, nevsiljivo nasmejana podoba skrival velik, zaslužen mož. Doma po policah in predalih je imel vrsto priznanj, odlikovanj in plaket: vojaško odlikovanje – red za vojaške zasluge, red dela z zlatim vencem, Kidričevo pla-

keto, več priznanj Tehnične kulture Slovenije in priznanje OF krajevne skupnosti Stari Vodmat, kjer je bil do zadnjega zelo aktiven družbenopolitični delavec.

Dragi France! Tiste tvoje retenske senožeti in vse košenice pod Grmado so zdajle v maju tako vabljive za tvoj aparat. Z Grmade pogled proti rojstnim Slemenom in čudovita panorama Ribniške doline – od Turjaka do Jasnice. Tvoji kraji, tvoji ljudje, tvoje srce! Kako naj si dopovemo, da po teh potih ne bo več stopala tista urna postava s palico in nahrbtnikom in v svoj aparat lovila trenutke našega bivanja in minevanja. September bo tu in z njim že tradicionalni Ribniški semenj. To pot prvič brez Franceta Modica, čigar razstava fotografij je vsako leto pritegnila veliko gledalcev.

Srce obnemi od spoznanja, da smrt vselej najprej useka po najlepšem, najčistejšem in najplemenitejšem.

France, dragi prijatelj! Na tisoče naših ljudi si portretiral, na tisoče tvojih slik visi po domovih in ustanovah, na razstavnih prostorih in oglasnih deskah: obrazi, ki so resni in nagubani, obrazi, ki se smehljajo, ker so mladi. Toda – najlepšo podobo si ustvaril in jo podaril nam vsem s svojim zgledom velikega ljubitelja in kulturnika, nesebičnega tovariša in pomočnika.

Za kulturno skupnost, za turistično društvo iz Ribnice in za vse občane te doline pomeni tvoj odhod bolečo izgubo.

JANEZ DEBELJAK

Še vedno negativne težnje

Tudi v letošnjem letu so na področju kmetijstva opazne negativne težnje, ki se pravzaprav nadaljujejo že iz preteklih let. Naj navedem samo nekaj od važnejših dejavnikov, ki negativno vplivajo na kmetijsko proizvodnjo:

1. Kljub popravku odkupna cena mleka, ki je do neke mere sprejemljiva, za proizvajalce ni zadosti stimulaturna, da bi lahko nadoknadila velik izpad v proizvodnji mleka v preteklem letu in s tem tudi sledili planiranim nalogam. Skoraj hkrati je namreč porastla tudi cena krmnih koncentratov, ki so nujno potrebni za intenzivno in tudi polintenzivno proizvodnjo. Cena teh je zopet višja kot je odkupna cena mleka, isto razmerje pa velja tudi za koruzo.

2. Pomanjkanje mineralnih

Poročilo o poslovanju EE Odkup – kooperacija v prvem trimesečju leta 1981.

gnojil, ki smo jih razdeljevali po normativu za pogodbeno proizvodnjo. Letna poraba gnojil je 700 ton. Po republiški razporeditvi bi morali do konca aprila dobiti 450 ton, dejansko pa smo dobili 300 ton in sicer 85 ton KAN, 20 ton – UPEA, 69 ton – NPK 11-11-16, 46 ton NPK 17-8-9, 51 ton NPK 13. Lo-12 in 29 ton NPK 10-20-20. Trenutno imamo na zalogi 35 ton NPK 10-20-20 in N-gnojil. Že iz samega izbora vidimo, da nismo dobivali ustrezne vrste gnojil za travniško proizvodnjo, prav tako nismo še prejeli 100 ton že vplačanih N gnojil iz uvoza.

Razen manjše in prekasne dobave nekaterih vrst, predvsem NPK gnojil, vpliva na

manjšo porabo tudi sorazmerno visoka cena ter vprašljiv regres, saj kljub planiranju v ta namen ni zagotovljenih sredstev.

3. Na področju kreditiranja je prišlo do zastojev, ker zaradi pomanjkanja denarja LB ne odobrava kreditov. Za letošnje leto ne pričakujemo bistvenih pozitivnih premikov, predvsem predvsem na račun omenjenih problemov, ki jih nekateri nikakor nočejo razumeti in valijo krivdo na zadrugo. Seveda je nekatere napake naredila tudi KZ, zato je nujno, da v najkrajšem času vzpostavimo zopet solidne odnose ter jasno imenujemo in kritiziramo tistega, ki je pripomogel k razrahljanosti odnosov, pa naj bo to ne pri kreditiranju nabave me-

hanizacije in gradnje objektov: strojne lope, skladiščni prostori, seniki. Ta odločitev je bila sprejeta na nivoju KŽRS Slovenije.

Zastoj na tem področju bo imel brez dvoma dolgoročne negativne posledice.

4. Že dalj časa primanjkuje gradbenega materiala, predvsem cementa in železa, ki bi ga nujno potrebovali za gradnjo silosov. Te bi morali že zgraditi, če bi jih radi uporabili že pri prvem odkupu.

5. Opažamo tudi, da so se v zadnjem času precej zrahljali odnosi med zadrugo in kmeti, predvsem na račun omenjenih problemov, ki jih nekateri nikakor nočejo razumeti in valijo krivdo na zadrugo. Seveda je nekatere napake naredila tudi KZ, zato je nujno, da v najkraj-

(Nadaljevanje na 5. str.)

(Nadaljevanje s 4. str.)

šem času vzpostavimo zopet solidne odnosn ter jasno imenujemo in kritiziramo tistega, ki je pripomogel k razrahljanosti odnosov, pa naj bo to delavec zadruge ali član oz. kooperant.

Vsi navedeni problemi brez dvoma vplivajo na nižjo proizvodnjo, predvsem organizirano, kar je razvidno iz priložene tabele, saj je odkup, razen pri teletih in pl. živini, manjši od lanskega. Največji je padec pri odkupu kl. krav, kar je lahko pozitivno če gre to na račun zmanjševanja upadanja osnovne črede. To je pri mleku že povzročilo padec proizvodnje za 6 %.

Razveseljivo je, da je poprečna teža MPG porasla za 20 kg in da je odkup telet večji za 80 %. K temu je pripomogla precej visoka odkupna cena ter premija v višini 3.000,00 din na privezane tele, saj je bilo le teh premiranih za 48 % več kot v enakem obdobju leta 1980.

Zanimiva je primerjava nekaterih odkupnih cen in njihov porast: 35--107 %.

	1980	1981	ind.
Mleko	6,76	9,68	143,2
MPG	35,54	54,85	154,3
SKG	29,22	39,27	134,4
PL. KRAVE	20.875,-	43.400,-	207,9
PL. TELICE	20.350,-	36.073,-	175,5
SENO	2,00	3,87	193,5
TELETA	64,15	87,32	189,2

Pospeševalna služba je v prvih treh mesecih delovala predvsem pri izdelavi investicijskih elaboratov (54), spremljala proizvodnjo na nekaterih kmetijah ter ob sodelovanju BTF na sedmih kmetijah spremljala krmljenje. Izdelala je obračun proizvodnje za H. S. Sodražica, organizirala je skupnost za proizvodnjo koruze na Ugarju, aktivna je bila pri formiranju pašne skupnosti v Loškem potoku ter izvajala strokovna in pripravljala dela za pašo na Travnici. Skupno z veterinarsko postajo je v sedmih krajih organizirala posvetovanje za proizvodnjo mleka ter opravljala še manjša pospeševalna dela.

Na področju selekcijske službe smo z letošnjim letom opustili „B“ kontrolo ter napravili prerazporeditev terena po posameznih kontrolorjih, vendar bo potrebno na tem področju urediti še kadrovske zadeve, kajti zakon nam ne dopušča zaposlovati pogodbenega delavca.

Iz tega kratkega poročila je razvidno, da spremlja našo kmetijsko proizvodnjo precej problemov k jih bomo morali rešiti, če hočemo izpolniti sprejete naloge, vendar bodo brez pomoči širše družbe nekateri problemi ostali nerešeni.

Lovci in kmetje – z roko v roki

Da bi lovci in kmetje našli skupen jezik pri reševanju škode, ki jo povzroča divjad, je Zakon o varstvu, gojitvi in lovu naložil obema stranema določene obveznosti. Tako morajo lovci za ugotovljeno škodo plačati pravično odškodnino, ki jo oblikujejo na osnovi cene pridelka in ha donosa v tistem kraju. Tega vsako leto določi pristojni organ občine.

Kmetje so dolžni izpolniti 3. odstavek čl. 71 prej citiranega zakona, kar pomeni, da morajo storiti vse potrebne ukrepe, da škodo preprečijo, se pravi, da morajo njive opremiti s strašili, močno dišečimi kemikalijami ali žičnimi in podobnimi preprekami.

Kako so to delali nekoč in kako danes?

Znana je resnica, da se škoda kmetom marsikje ni plačevala,

če pa se je, je bila odškodnina le simbolična. Zato pa so tedaj kmetje veliko več storili pri odganjanju divjadi s svojih njiv, saj so po cele noči stražili ob njivah, kurili ogenj, privezovali pse, nameščali zvočna in drugačna strašila, uporabljali karbolijo, nafto, apno in druga sredstva.

Danes te ukrepe skoraj povsem opuščajo, kar je zakonodajalca vodilo, da je predpisal obveznosti tudi za koristnike obdelovalnih površin. Res je stalez divjadi v ribniški dolini, zlasti jelenjadi, precej večji kot je bil nekoč, da se vseh površin ne da temeljito zavarovati in tudi, da se divjad na določeno vrsto strašil privadi. Res pa je tudi, da marsikdo njiv sploh ne zavaruje, niti ob gozdu kjer bi absolutno moral, niti tako, da bi strašilo ali ovira za divjad res pomenila prepreko.

Da bi se izognili nepotrebnim pravdam lovci menijo, da bi morali kmetje najbolj ogrožene kulture na najbolj izpostavljenih njivah res bol zavarovati in ne samo postavljati nekaj, kar še strašilo ni podobno. Le v primerih, ko se ugotovi uporabo resničnih ovir, moremo oškodovancu izplačati celotno odškodnino, saj je bilo le v tem primeru zadoščeno zahtevanemu predpisu.

Posebno pozornost bi morali kmetovalci posvetiti obravnavanju posevkov koruze, ko ta klije, kajti število vran je tolikšno, da bi lahko ogrozile ves pridelek na posamezni njivi. Lovci se zavedajo, da morajo držati vrane na kratko in so tudi uvedli za odstreljene vrane in srake nagrade. Masovno iztrebljanje niti ni dopustno niti možno, ker so vmes tudi druge zaščitne ptice kot tudi črne vrane in kavke. S puško pa so uspehi zelo majhni. In kakšen je postopek glede prijav za škodo, storjeno po divjadi?

Škodo prijavljajo cenilcem, ki so kmetom za določen revir že poznani. Glede časa ogleda in obračuna škode se oba dogovorita, kajti škoda se lahko pojavlja vsake noči, zato se dokončna ugotovi pred spravilom. Važno pa je, da prizadeti škodo pravočasno prijavijo cenilcu, če tega slučajno ni, pa gospodarju družine. Prijavljena škoda naj bo le tista, ki jo povzroči divjad in ne tudi škoda od pozebe, kar je bilo v nekaterih primerih večkrat zaslediti, zlasti na fižolu. To so sicer plačali, vendar bo treba letos do takih primerov drugače postopati.

Lovci že sedaj opozarjajo vse lastnike psov, naj jih imajo na verigah ali pa na dvoriščih, kajti škoda, ki so jo psi naredili divjadi v letošnji zimi ni majhna, prav tako pa ni majhna tudi kazneni odškodnina, ki jo mora plačati lastnik psa. To opozorilo se nanaša tudi na nevarnost pred steklino, ki je v sosednji občini že zabeležena. Po objavi občinskega odloka bodo lovci morali pokončevati vse spuščene pse, ki se bodo v lovišču pojavljali brez nadzora lastnika ali praktično vse izven dvorišča nahajajoče se klateže. Enako velja za mačke, zato že sedaj pravočasno apeliramo na občane da spoštujejo te ukrepe.

Prav tako naprošajo lovci vse občane, da ob času košnje, ko se najde največ poleženih mladicev srn in zajcev, teh ne prijemljejo, niti ne odnašajo domov. Lahko lovca sicer obvestijo, vselej pa morajo to napraviti, če so divjad s kosilnico ali s čem drugim poškodovali. Prav tako ni dovoljeno odnašanje jajc ali razdiranje gnezd valečih ptic ter rac, zato naprošamo starše, naj to otrokom povedo.

Enako seznanjamo občane, da je prepovedano odstranjevanje ali poškodovanje lovskih prež in naprav, ko je ta bila z dovoljenjem lastnika postavljena v lovišču.

V tej smeri je bila sprožena razprava na občnem zboru LD Ribnica, epilog vsemu pa naj pove naslov tega prispevka.

ANDREJ KLEMENC

Steklenini še ni odzvonilo!

Se bo stara steklenica za mleko vrnila nazaj na police v naših trgovinah? Skoraj smo že pozabili na čase, ki so mleko prodajali v steklenih kaže pa, da se bodo časi steklene embalaže zopet povrnili, saj postaja plastična in papirna embalaža zaradi vse višjih cen nafte in lesa čedalje dražja in manj ekonomična. Steklena embalaža ima pred ostalimi vrstami dve odlični prednosti: možnost ponovne uporabe in skoraj polne, za zdaj nepresahljive vire surovin. Z današnjim naraščanjem proizvodnje računamo naj bi bilo osnovnih surovin (kremenčev pesek, apnenec, natrijev karbonat) vsaj še za 2000 let. Za primerjavo naj povemo, da pri nas porabimo 40 steklenic na prebivalca, v ZDA pa 200.

Proslavili smo dan enote

V Ribnici se je rodil veder in sončen 9. maj. Sonce je še bolj polepšalo že tako lepo kasarno „Mirko Bračič“. Vse je kazalo, da je to poseben dan, pomemben in prazničen.

9. maja je ribniški garnizon slavil dan enote. Minilo je točno 37 let od 7. maja 1944 leta, ko je bila formirana prva slovenska artiljerijska brigada (1 SAB).

Letos je bil ta pomembni zgodovinski dan, rojstni dan enote, dostojanstven in svečan. Lahko rečemo, da do zdaj v kasarni na ta dan še ni bilo tako lepo. Kasarna je preprosto cvetela od mladosti. Vrata so bila široko odprta. Slavju so se pridružili številni gostje. Razen uglednih gostov iz Ribnice in Kočevja smo gostili tudi nad 600 učencev iz medicinskega centra v Ljubljani. Vojaki so jih prisrčno sprejeli. Pokazali so jim svojo kasarno, življenje v njej, spoznali so jih z borbenimi in drugimi sredstvi, ki jih imajo, seznanili so jih z vsem, kar jih je zanimalo.

Mladinci so bili prisotni tudi pri svečanem postrojevanju enote, ko je vse prisotne pozdravil komandant enote, ko je vse prisotne pozdravil komandant enote, tovariš Miroslav Lilić. Tovariš Lilić je govoril o tra-

S skupnim kolom in pesmijo „Jugoslavija“ se je končala prireditev v starem gradu.

dicijah naše slavne enote in posebej poudaril stalno pripravljeno in neomajno odločnost enote, da izvrši vse naloge, da čuva našo svobodo in našo socialistično samoupravno družbo. Potem so prisotne pozdravili še: najmlajši borec 1. SAB, predsednika občine Ribnice in Kočevja, predstavniki šole in mladine. S tem se je končala slovesnost na velikem stadionu v kasarni.

Eno izmed učenk medicinskega centra, Marjano, smo prosili, naj nam pove svoje vtise: „Vam je tukaj zares lepo. Kasarna je odlična, iznenadila me

je njena čistoča in urejenost.

Polna je zelenja, ki v tem pomladnem času tako impresivno deluje na človeka. Vidim, da imate tudi razglasno postajo in še mnogo tega . . . veste, jaz bi

Na zbirnem tekmovanju dobri rezultati

36. ŠPORTNO PRVENSTVO LJUBLJANSKEGA ARMADNEGA OBMOČJA BO OD 3. DO 7. JUNIJA V ČRNOMLJU

Po vseh enotah ljubljanskega armadnega območja je te dni

se kar prostovoljno javila, da služim vojsko v vaši kasarni. Še nekaj, hvala za tako prisrčen sprejem.”

Po končani slovesnosti so se učenci in vojaki skupaj odpravili v stari grad, kjer je bila zanje pripravljena prireditev s programom, v katerem je sodelovalo več kot sto izvajalcev. To so bili: zbor deklet iz medicinskega centra, zbor učencev Osnovne šole Ribnica, vojaški zbor, pa recitatorji, igralci in vojaški orkester. Posebna žirija je prireditev ocenila z oceno odlično. Na prireditvi je bilo ve kot dva tisoč gledalcev; razen vojakov in učencev so se je udeležili vsi starešine garnizona, borci 1 SAB in veliko število občanov iz Ribnice. Skupno kolo in pesem Jugoslavija ob koncu programa je še eden v nizu nepozabnih vtisov, ki so jih s seboj ponesli in jih bodo ohranili v spominu vsi prisotni.

Tako je bil obeležen eden izmed najlepših dni iz večnega koledarja slavne enote.

zelo živahno. Povsod se pripravljajo in hitijo z izbirnimi tekmovanji za nastop na 36. športnem prvenstvu LAO.

Tako so tudi ekipe našega garnizona sodelovale na izbirnem tekmovanju V. P. 1101 v Postojni. Naši fantje so se srčno borili in so dosegli zelo dobre rezultate.

Tekmevanje v Postojni je bilo od 5. do 11. maja, rezultati, ki so jih dosegli naši tekmovalci, pa so naslednji:

Vojni mnogoboj:

– 3 mesto v skupnem seštevku.

Strelci:

– pištola – 1 mesto starešina Živorad Stojanović.

Pap:

– 1 mesto vojak Dragan Knežević,

3 mesto starešina Peter Radulović.

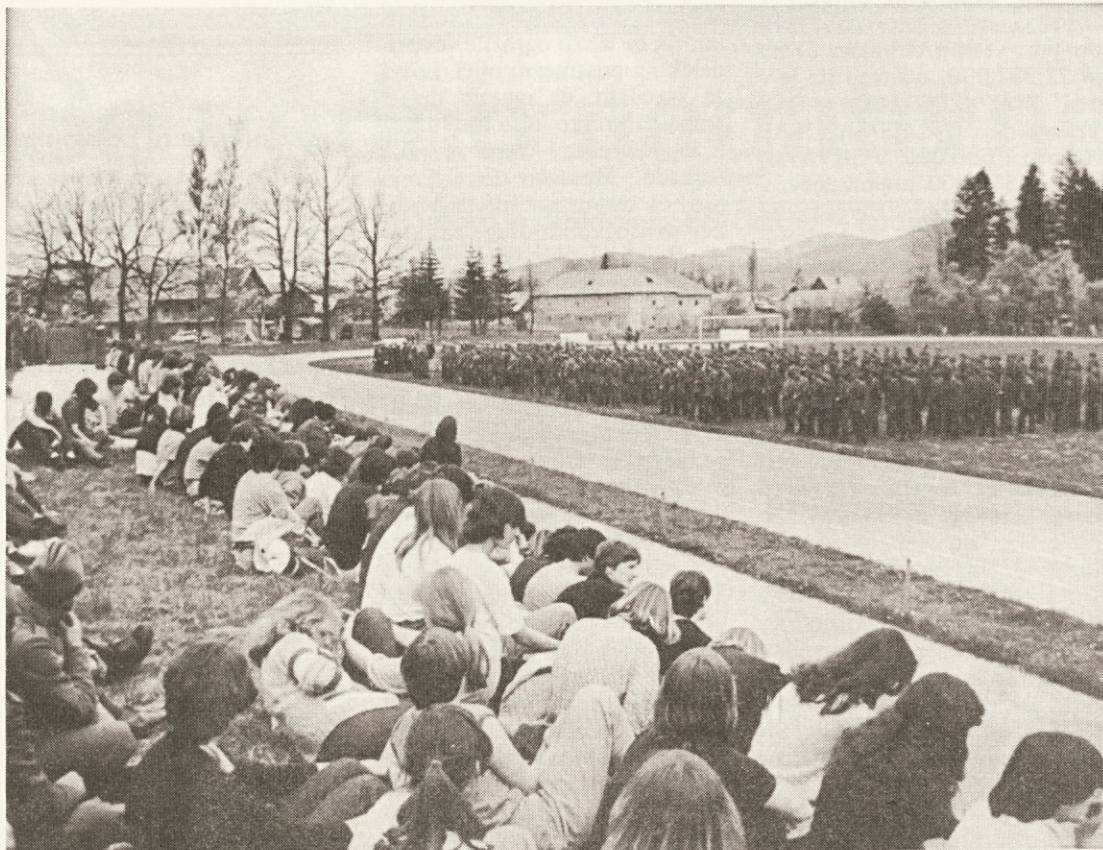
Atletika: 4 mesto v skupni uvrstitvi.

Nekaj boljših rezultatov:

Štafeta 4 x 400 metrov – 2 mesto (Pandža, Petreš, Gaborović, Damjanac).

400 metrov – 2 mesto voj. Mladen Damjanov.

800 metrov – 1 mesto voj. Mladen Damjanac.

Na svečanem postrojenju v kasarni je vse navzoče pozdravil tovariš Miroslav Lilić.

(Nadaljevanje na 7. str.)

Uspel pevski nastop

V organizaciji kulturno-umetniškega društva France Zbašnik iz Dolenje vasi in občinske zveze kulturnih organizacij, je bila 23. maja v DC 16 v Dolenji vasi že 7. tradicionalna revija pevskih zborov.

Zamisel o organizaciji pevskih srečanj v Dolenji vasi se je porodila v KUD France Zbašnik konec leta 1974, naslednjo pomlad pred prvomajskimi prazniki pa so se pevci iz vse občine že prvič srečali. V naslednjih letih, potem ko so se dogovorili za stalnost podobnih delovnih pevskih srečanj, so bile revije konec aprila ali v maju. V navado je prišlo, da so bila vsako leto srečanja posvečena pomembnim jubilejem naše revolucije in samoupravnega razvoja oziroma dnevom mladosti. V letih 1975, 1976, in 1977 so bila srečanja pevskih zborov povezana z modnimi revijami kluba mode tovarne Sukno Zapuže.

Srečanja pevskih zborov nikdar niso imela tekmovalnega značaja, pač pa vedno le delovnega. Pevci iz vseh koncev občine, večkrat pa so sodelovali tudi pevci iz Kočevja, so na reviji izmenjavali izkušnje, primerjali dosežke v razvoju pevske kulture v naših krajih, se spoznavali in utrjevali prijateljstvo. Kdor poje, ne misli slabo – takšno je bilo geslo prvga srečanja. Z mislijo, da nas pesem združuje, so združeni pevski zbori vsako leto na koncu srečanja zapeli skupne pesmi, posvečene razvijanju borbenih tradicij naših narodov in naše revolucije.

Zadnja leta je soorganizator pevskih revij v Dolenji vasi tudi zveza kulturnih organizacij občine Ribnica. Letošnje srečanje je bilo posvečeno dnevom mladosti, 40-letnici osvobodilne fronte in vstaje naših narodov in 150-letnici rojstva Frana Levstika. Revija je v celoti

uspela, tako v organizacijskem kot vsebinskem pogledu. Prijavilo se je in na reviji sodelovalo 10 zborov iz ribniške in kočevske občine, kar je že svojevrsten rekord. Sodelovali so naslednji pevski zbori: PZ Potočan iz Loškega potoka, PZ Slemena, PZ Sodražica, oktet Donit iz PZ Lovci iz Sodražice, kvartet Vre iz Ribnice, nonet Vitra iz Ribnice, PZ Lončar iz Dolenje vasi, PZ DKUD Svoboda iz Kočevja in nonet Rog iz Želj pri Kočevju. V odmorih med nastopi pevcev so zaplesali več plesov člani folklorne skupine KUD Franc Zbašnik iz Dolenje vasi.

Velika dvorana DC 16 je bila povsem polna, toliko obiskoval-

cev iz vseh krajev ribniške in kočevske občine je prišlo. Vsa-koletni obisk na pevskih srečanjih v Dolenji vasi dokazuje ne le zanimanje občanov za petje, pač pa tudi trdnost pevske kulture v naših krajih.

V prihodnje naj bi bila pevska srečanja, takšna je želja nekaterih, vsako leto v drugem kraju. Na ta način bi nam morda uspelo še bolj širiti pevstvo po celotnem območju občine Ribnica. Vsekakor pa bi ne kazalo že uveljavljenih srečanj pevskih zborov ukinjati, ampak jih organizacijsko, vsebinsko in po številu sodelujočih še krepiti in razvijati.

F. G.

Povejte, kakšno kulturo želite!

Na račun kulturne skupnosti je slišati različne pikre pripombe. Večkrat prihajajo puščice s strani občanov, ki menijo, da je v ribniški občini premalo kulturnih prireditev. Ugotovimo torej, kakšna je naša kultura in kakšni smo mi.

Menimo, da je težko in verjetno tudi neumestno določevati število kulturnih prireditev na leto. Skoraj pred vsako kulturno predstavo je organizator v dokaj neugodnem položaju, ker nikoli ne ve, kakšna bo udeležba gledalcev. V zadnjih dveh letih smo uspeli napolniti dvorano v domu JLA v Ribnici le ob gostovanju dramske skupine KUD „France Zbašnik“ iz Dolenje vasi z ljudsko igro „VERIGA“. Običajno pa je tako, da prav največjih godrnjavcev in nezadovoljnejšev skoraj nikoli ne vidimo na kulturnih prireditvah. Tudi tistih družbenopolitičnih delavcev, za katere bi človek menil, da so prvi poklicani

vsaj obiskovati kulturne predstave, običajno ni. Vse preveč je kulturnih ocenjevalcev in vse premalo sooblikovalcev.

Po končani kulturni prireditvi s slabim obiskom se običajno organizator sprašuje: „Kakšne kulturne prireditve naši ljudje želijo? Kako bi jih zadovoljili oziroma vzpodbudili, da bi segli po duhovni dobrini, ki jim je prinešena na krožniku? Je mogoče, da nas lahko le skupine HAZARD, NOVI FOSILI, BIJELO DUGME, MIŠO KOVAČ, DADO TOPIČ in drugi dovolj osrečijo, zadovoljijo in obogatijo naš vsakdanjik? Morda zato, ker je cena njihovih nastopov petkrat dražja od cene drugih kulturnih storitev! Kaj menite o tem tisti, ki še nikoli niste slišali ali videli na naših odrih Ladka Korošca, Sonjo Hočevarjevo, Janeza Škofa, Zlatka Šugmana, Aleksandra Valiča in druge naše priznane umetnike?!“

IVE STANIČ

Starešina Milovan Kolarev prejema pokal od tovariša Ožbolta za osvojeno tretje mesto.

(Nadaljevanje s 6. str.)

5000 metrov – 3 mesto voj. Željko Sušnjak.

Skok v višino: 3 mesto voj. Kenah Vučjak.

V rokometu so dosegli 4 mesto v skupni razvrstitvi. Vojaka Branko Kelenc in Stevo Grkinič sta se uvrstila v ekipo V. P. 1101 Postojna.

V košarki so dosegli 2 mesto v skupni razvrstitvi. Vojaki Željko Kovačević, Borislav Beslač in Zoran Kadič so se uvrstili v ekipo Postojne.

V plavanju so se uvrstili na 2 mesto v skupni razvrstitvi.

Nekaj boljših rezultatov:

50 metrov s puško v vojaški obleki: 3 mesto voj. Miloš Miličević, 4 mesto voj. Edo Kovačević.

100 metrov hrbtno: 1 mesto voj. Marko Kovačič,

100 metrov prsno: 2 mesto voj. Radovan Ačimović,

Štafeta 4 100 metrov prosto: 2 mesto (Miličević, Kovačič, Kovačević, Ačimović).

V generalni uvrstitvi, to je v seštevku vseh športnih panog, je ekipa našega garnizona zasedla 3 mesto.

Vsi navedeni starešine in vojaki so se uvrstili v ekipo Postojne in bodo tekmovali na armijskem tekmevanju v Črnomlju.

Program športnega prvenstva bo po že ustaljenem razporedu. Udeleženci se bodo pomerili v osmih disciplinah. V ospredju bodo seveda značilne vojaške discipline: vojaški mnogoboj, patroljno-orientacijski pohod in streljanje, ki prinašajo tudi največ točk. Na sporedu pa bodo potem še atletika, rokomet, košarka in odbojka.

Po dosedanjih napovedih in skrbnih pripravah sodeč bo letošnje prvenstvo nad vse kvalitetno in zanimivo. Prvi favorit je seveda spet Postojna, vendar pa boj za vrh napovedujejo tudi vse druge ekipe.

Ena izmed kvalitetnejših prireditev je bil kulturni program skupine afriških študentov, ki študirajo v Ljubljani. Prireditelj je bila pripravljena ob Tednu solidarnosti, vendar kljub veliki reklami in brezplačnemu nastopu ni pritegnila gledalcev. V Domu JLA je bila dvorana polna le do polovice.

Nasproti spomeniku nad breznom stoji spominska konstrukcija, ki je bila odkrita ob 36-letnici slavne bitke: 4. 7. 1979.

Jelenov žleb v poeziji

Tu nad breznom stoji spomenik, kot spomin na veliko bitko v Jelenovem žlebu, bitko, ki predstavlja do tedaj eno največjih zmag partizanskega orožja in taktike. Podobno se namreč končujejo opisi same bitke v Jelenovem žlebu.

Nihče izmed nas pa se dosedaj še ni vprašal, če je bilo razen vojnnoznanstvenih razprav napisanega še kaj drugega. Kalo pa smo se spominjali v povojnem času tega velikega dogodka, kaj smo torej naredili, o tem je bilo kaj malo povedanega. Zato bomo v tem članku vsaj površno tudi to opisali.

22. julija 1958, na dan, ko slovenski narod praznuje DAN VSTAJE, so bile v Jelenovem žlebu velike svečanosti. Obudile so spomine na 15-letnico veličastne zmage slovenskih brigad, izvojevane nad italijanskimi fašističnimi okupatorji 26. marca 1943. Tam so bili zbrani borci, udeleženci velikega boja v Jelenovem žlebu, pod poveljstvom svojih nekdanjih poveljnikov ali komisarjev Ivana Lokovška—Jana iz Tomšičeve, Francija Kolarja iz Gubčeve, Toneta Vidmarja—Luke iz Šerčerjeve in Vlada Mišice iz Cankarjeve brigade.

Potem, ko je tedanji narodni poslanec in častni občan ribniške občine Matija Maležič začel proslavo, je komandant divizije narodni heroj Stane Semič—Daki predal svečani raport o stanju brigad predsedniku ljudske skupščine Mihi Marinku. Poleg Mihe Marinka so bili na svečanosti še Boris Krajgher, takratni predsednik izvršnega sveta LRS, Ivan Maček —

Matija, predsednik glavnega odbora ZZB NOV, Vida Tomšič, podpredsednica glavnega odbora SZDL Slovenije, zvezni izvršni svet pa je zastopal njegov podpredsednik dr. Marjan Breclj.

Tega dne je narodni heroj Viktor Avbelj — Rudi, takratni komisar Dolenjske operativne cone, kot podpredsednik izvršnega sveta LRS odkril spomenik nad breznom, delo akademskega kiparja Stojana Batiča. Nato je imel tudi slavnostni govor, v katerem je obudil spomin na ne tako davno preteklost. Opisal je pomen veličastne zmage za nadaljnji razvoj partizanskega bojevanja na slovenskem in za povojni razvoj ter graditev naše samoupravne socialistične domovine.

Naslednjega dne je Slovenski poročevalec prinesel pesniško izraženo epopejo o veliki bitki v Jelenovem žlebu izpod peresa vs. To je bilo prvo pesniško delo v prozi o veličastni bitki v Jelenovem žlebu.

Da bi bili podatki popolni, moramo dodati še spominsko proslavo ob 36-letnici bitke v Jelenovem žlebu na Dan borca 4. 7. 1979. Nasproti spomenika nad breznom, posvečenega tej veliki zmagi, je bila vzdana plošča z imeni in rojstnimi podatki padlih tovarišev.

Iz Cankarjeve brigade:
— narodni heroj Ivan Omerza — Johan, rojen 17. 10. 1921 — Livold — Kočevje,
— Peter Lakner, rojen 3. 10. 1925 v Belici pri Osilnici,
— Maks Pitino, rojen 19. 1. 1920 Podklanec, občina Dravograd.

Iz Gubčeve brigade:
— Roman, rojen 1919, Male Lipljene pri Grosupljem,
— Jože Žagar — Jug, rojen 1909, Visoko.

Oba dela povezuje počča z napisom. S tem je bil tudi dopolnjen spominski kompleks v Jelenovem žlebu.

Boj in zmaga v Jelenovem žlebu sta našla svoje mesto tudi v poeziji. Razen kronoloških in vojnnoznanstvenih opisov bitke imamo tudi nekaj pesniških opevov te bitke. Tako je Ciril Debeljak — Slave spesnil v spomin na bitko v Jelenovem žlebu naslednjo pesem:

MALA BELA STENA

*O! Ti svet gozdov Velike gore,
kako surov je svet krog tebe,
kot, da se je tvoja trda skalna
gmota
razcvetela v tisoče,
velikih skalnatih cvetov.*

*V podnožju tvojem,
brezno se odpira
kot ogromna kamnita vaza,
kamnite škrape in razpoke
so vejevje tvoje bele rože,
krone tvoje veličine.*

*Ko tišino, mir, skalila
sovražne vojske je kolona
na pobočju tvojem,
se z njo v boj spustile
partizanske so brigade,
Cankarjeva, Gubčeva
s sovragom prve se spopale.*

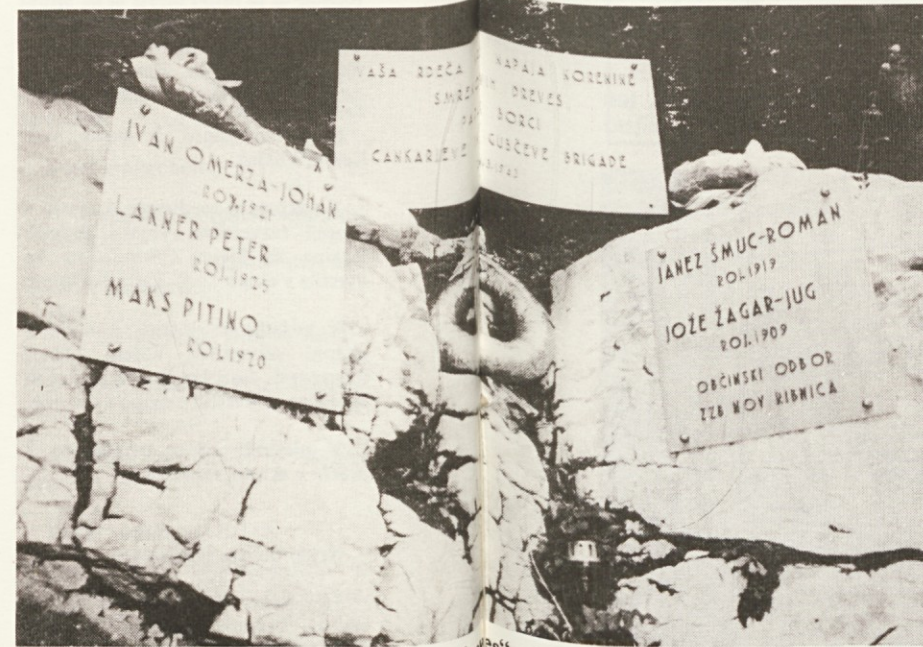
*Ognjene strele iz zemlje,
ne oblakov,
so se sprostile.
Grom pretresal tvoje je skalov-
je,
saj vulkan izbijal
iz tvojeja je zdaj drobovja.*

*Svinčeni veter,
je vse dopoldne
tulil in zavijal.
V spomladanskem sončnem
dnevu,
rdeča kri,
napajala je korenine,
tvojih smrekovih dreves.*

*Ko pa pred poldnem
izbruhnil strašni je vulkan
hrabrih, mladih je bombašev,
veliko tuje vojske
je pobralo.*

*V podnožju tvojem,
to dopoldne
pokopališče sovražne vojske
je nastalo.*

(Nadaljevanje na 9. str.)

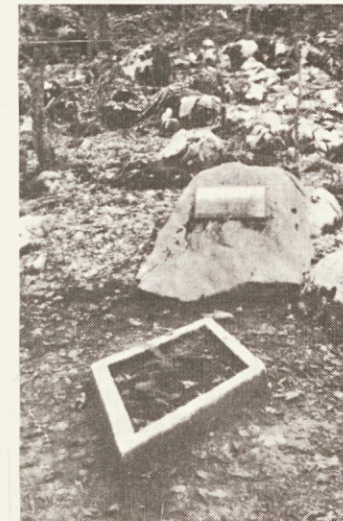
„Vaša kri napaja korenine smrekovih dreves“, ki stoji napisano na spominski plošči petim borcem Cankarjeve in Gubčeve brigade, ki so padli v Jelenovem žlebu.

(Nadaljevanje z 8. str.)

Za ohranjanje in razvijanje revolucionarnih tradicij NOB in spomeniškega varstva ter podružabljanja spomeniških obeležij, spomenikov in grobišč je nad tem spominskim kompleksom republiškega značaja prevzela pokroviteljstvo občina Ribnica, ki je v tem smislu 1. oktobra 1979 podpisala tudi družbeni dogovor in samoupravni sporazum.

FRANC LEVSTEK

(VIRI IN LITERATURA:
so navedeni v originalu.)

Kakih trideset metrov nad breznom je grob s spominsko ploščo Josipu Žagarju — Jugu, politkomisarju II. bataljona Gubčeve brigade, ki je padel v boju 26. marca 1943. Plošča je vzdana v živo skalo. Kmalu po osvoboditvi je grob s spominsko ploščo uredil okrajni odbor Zveze borcev NOV Kočevje.

Vida Brest: Boj v Jelenovem žlebu

*Pomlad in slutnja je, ne še pomlad:
vejevje golo stezajo drevesa,
jutranja megla, hlad. Drhte telesa
in škriplje sneg zamrznjenih zaplat.*

*Hej, Cankarji! Je smelost vam pošla?
Hej, Gubčevci! Kam je šel vaš polet?
Po Rudeževi poti dveh brigad
borci gredo.
Oči so polne sna.
Kdaj smo nazadnje spali, jedli?
Kdaj?
Čemu ne ukaže nihče:
Stoj! Počitek!?*
*Le uro dremeža, kakšen užitek!
Saj smo ljudje! Saj nismo iz lesa...
Pri Ribnici so videli, kaj smo!
Sovražnik, trikrat jačji, je odbit
pobegnil je za varne zide skrit!
Počitka le, pa, pa bomo, kakor prej.
Ukaz veli:
Naprej! Naprej!*

*Skoz meglo se je sončni svit prebil.
Ledeno biserje se zaiskri.
Hej, fantje! Dan!
Sen utrne se z oči.
Nekdo raztegne meh.
Pesem naraste.
Potlej zamre.
Trudnost je v srcu, v nogah in v očeh...
Kaj veš, kje smo?
Jelenov žleb je tu.
Ha, pravi žleb!*

*Ukaz s čela kolone:
Stoj! Počitek!*

Hvalabogu!

*Ob poti pade vsak, tam, kjer je stal
in dremež vse ovije.
Vse?*

*Ne vse!
Šaranovič, vsem borcem oče, brat,
bedi nad snom utrujenih brigad.
Skrbno odreja straže in zasede.
Težko mu je, kot borcem.
Ne, še težje.
Zaupanja nikoli ne izda!
Zaupanje, da, to ga z borci veže.*

*Hej, kaj je to?
Je komu mitraljez
v predhodnici se sprožil nehote?
Ni vrag, da Lahi bi bil!
saj še za dne ne upajo si v gozd.
Da, Lahi so!
Zajeti zvito v past
nas kanijo,
češ:*

*utrujene in lačne,
v orožju slabše in v ljudeh, brigade
v past padejo, kot zrelo sadje pade
z dreves.*

*A ne vedo, kdor za prostost bori se, v spopadu,
dvakrat, trikrat pomnoži se!*

*Šaranovič veli:
Cankarji, k cesti!
Drugi Gubčev bataljon mora zasesti
vzpetino tam pred Lah!
Tren, nazaj!
Zasedo močno na Ribniško stran!*

*In borci vsi, kot eden, zapovest
hite izpolnit.
Kje so vzeli moč?
Le hitro, hitro, hitro vrh zasesti!
Kdov vrh zasede, temu zmaga pade!
Požene s četo Roman se in Jug.
In vrh v rokah je Gubčeve brigade!*

*Boj vname se okrog zagrizen, vroč.
Skalina vsaka — bunker,
štor vsak — ščit.
Gozd svojim dober, tujcem vrag.
Zakrije borca,
krogle zadrži skalina siva.
Učinek bombe trikrat pomnoži,
če Lahe skriva.
Ko da so z borci zemlja, kamen, les,
ko da jih v eno veže vez,
tako bojujejo veliki boj.*

*Hrope, rjove Lah, zemlje lačen, umira,
beži od groze slep. A kam?
V prepad.
Pogolten ta, brez dna,
jih vse požira,
kar krogla, bomba, kamen jih zgreši.*

*Poldan je vroč. Še daleč do večera.
Sovražnik je pobit, razbit.
Skozi vrzel med partizani utira
si Lahov nekaj pot,
poraz glasit.
Poraz, dotlej neznan
in moč brigad!*

*V Jelenovem je žlebu boj končan.
Nad mrtvo se stotnijo zemlje lačnih
spreleta in zateglo kraka vran.*

*A tam sred gozda v skalnatem zavetju
poslavlajo se borci dveh brigad
od petih, ki bodo v Jelenovem žlebu
na veke sanjali, da bo pomlad.
Od Maksa, Romana, Johana, Juga, Petra,
ki bodo stražili Jelenov žleb,
na veke čuvali gozd, skale, jase
in z vetrom le hodili po poteh,
koder brigadi slavni sta hodili
v velikih, davnih, davnih dneh.*

Josip Jurčič

Ob 100-letni smrti

3. maja je potekalo 100 let, odkar je umrl naš prvi veliki pripovednik Josip Jurčič, Dolenjec, doma z Muljave. Poleg Levstika je bil v 2. polovici prejšnjega stoletja osrednja oseba slovenskega političnega, literarnega in kulturnega življenja. V času hude germanizacije je s pisateljskim talentom in z gorečo ljubeznijo za naš jezik močno vplival na oblikovanje slovenske narodne zavesti. Ne samo za svojo dobo, tudi za današnji čas ima zlasti kot politični delavec velik pomen.

Kot gimnazijec je napisal svojo prvo povest Jurij Kozjak. V njej pripoveduje zapleteno zgodbo iz 15. stol. o slovenskem dečku Juriju, ki ga je

lastni stric Peter iz pohlepa po bogastvu prodal ciganom. Jurij se vrne kot janičar s turško vojsko na slovensko ozemlje, ko pa spozna, da je slovenskega rodu, postane dober in pošten kranjski vitez.

Zgodba je bila ljudem zelo všeč in to je spodbudno vplivalo na literarno ustvarjanje mladega Jurčiča. Napisal je številne povesti, kot so Domen, Tihotapec, Sosedov sin... Napisal je tudi prvi slovenski roman Deseti brat, za njim je izšel še Doktor Zober, Rokovnjači...

Jurčič je pisal pod vplivom Levstika, ki je zahteval, naj pisatelji zajemajo snov iz slovenske preteklosti in iz kmečkega življenja, kar bo v preprostem bralcu budilo narodno zavest, podžigalo borbenost in

željo po svobodi. Naj dodamo, da je Jurčičev Jurij Kozjak naše literarno delo, ki je prevedeno v največ tujih jezikov. Jurčiču so se najbolj posrečili opisi kmetov in vaških posebnežev, kot je n. pr. Krjavelj. Saj vsi poznamo njegove izmisleke, kako je konja ozdravil štatljivosti, kako je kozji puščal pregrešno kri, zlasti pa, kako je hudiča presekal na dva kosa.

Manj pa je ljudem znano, da je pisateljsko delo komaj polovica Jurčiča, druga polovica pa je nič manj pomembno njegovo časnikarsko in politično delovanje. Enajst let je bil urednik pomembnega takratnega časopisa Slovenski narod. V njem se je z vsem ognjem zavzemal za slovenski jezik namesto tega je bil velikokrat na sodišču, list pa je bil zaplenjen. Slovenec je navduševal za idejo, da se odvrnejo od nemštva in se priključijo južnim Slovanom, še zlasti zato, ker je dobro poznal staro nemško namero, kako bi zgradili germanski most od Hamburga do Trsta, seveda preko slovenskega ozemlja.

Znano je, da je zlasti Hitler imel v drugi svetovni vojni namen povsem izbrisati maloštevilni slovenski narod. Da se to ni zgodilo, je v mnogočem tudi Jurčičeva literatura in politična zasluga.

JANEZ DEBELJAK

Odpeljali so se. „Da bi le kmalu prišli,“ si mislim. Proti večeru telefonski klic.

Ponesrečili so se. Popoldne so se ati, mami, atijev bratranec in njegova žena odpeljali po nakupih v Trst. Pozneje mi je mamica pripovedovala, kako je prišlo do nesreče.

V nesreči se izkaže

Neki avto je prehitel tovornjak in jim zaprl pot.

Zaleteli so se v drevo ob cesti. Takoj so se na kraju nesreče zbrali ljudje. Pomagali so jim iz avta, ki ni bil več avto, ampak le razbitina, potem pa poklicali rešilni avto in miličnike. Neka ženska je pristopila k mami in jo vprašala, ali naj komu telefonira. Mami jo je prosila, naj telefonira domačim. Povedala ji je telefonsko številko in ženska je šla v bližnjo telefonsko govornico, ter telefonirala. Medtem so miličniki preverili, kdo je kriv nesreče. Voznik, ki je povzročil nesrečo, je krivdo takoj priznal. Ponesrečenec je rešilni avto odpeljal na pregled v Ljubljano. Na srečo niso bili hudo poškodovani in so se še isti večer vrnili domov. Voznik vlečne službe nam je pripeljal razbiti avto domov.

V nesreči se izkaže pravi prijatelj!

MIRJAM ORAŽEM, 6. b

Tito

Zavekal je tam v Zagorju otrok, ki Josip se je imenoval. Bil pač revnih staršev je, ali ljubezen ga obdajala je. Prišel je, ko so češnje cvetele.

Bil vesel je, radoveden, čeprav lahko mu ni bilo. Ded mu mnogo razložil je, tu pri njem lepo mu je. A kaj, ko moral v šolo je; deda zapustiti, se knjigi posvetiti.

Čeprav mu všeč to ni bilo, storil je tako: namesto v igre se v knjige poglobil, in vsak dan kaj novega pridobil. V šolo je zahajal, ko so češnje cvetele.

Minila šolska leta so in Josip je ključavničar postal. Bil naprednih misli je, zato od oblasti preganjan je. Jim oster trn v peti miru ni dal; se skrival je kot ranjena žival.

A ognja v njem pogasili niso: ne žandarji, ne zapor, ne bič, bič, ki ostro je bil. Bil trden je mož, jeklen, ki ne popusti. Pozival k upor, ko so češnje cvetele.

Ostal je trd, jeklen, ko sovrag kot kača je prispel. Na čelu vseh se je boril in bil to mrzlo kačo, ki sikala sovraštvo je in smrt.

Z narodom premagal to mrzlo je žival v krvavih, težkih bojih. Boril se je, ko so češnje cvetele.

Ga narod vzljubil je, si ga za vodjo izvolil je, bil ponosen je na to kar se večkrat kazalo je. Potlačena domovina se dvignila je k čemu veliko pripomogel je, v svobodi je živel, ko so češnje cvetele.

Kot Tita smo vsi poznali ga: ki zaslužnjeni narod dvignil je, ki obupanim pomagal je, in ljubil vse po vrsti je. Povsod ga cvetje pričakalo je; ob slovesu so solze kazale se. Bil ljubljen je, ko so češnje cvetele.

Pa prišel je bridki čas, z njim bolezen in z njo – smrt. Iztrgala ga iz naše srede je heroja, ideal – Jugoslavije. V očeh solze so iskrile se, srca v bol se stiskala se, ko so češnje cvetele.

Čeprav ga solze obudile ne bi, so vrele iz vseh oči, da bolečine celile bi.

Na zadnji poti smo ga spremljali otožnih žalostnih oči, s cvetjem, z zastavami na pol droga.

Odšel je, ko so češnje cvetele. VALERIJA ČEŠAREK 8.b

Na prireditvi v starem gradu je bilo navzočih več kot 2000 gledalcev.

Obisk pri ležečem bolniku

Bili smo ravno pri pouku matematike, ko je prišla okrožnica, da se moramo predstavniki RK po šesti uri zglasiti na sestanku. Sedmo uro smo se res zbrali predstavniki razredov,

nato pa je prišla še tovarišica Golijeva. Povedala je, da bomo obiskali in obdarili ležeče bolnike, zato naj tisti učenci, ki poznajo ležečega bolnika, jutri to javijo tovarišici. Čez nekaj dni nam je tovarišica razdelila darila, s katerimi smo odšli domov.

vstopila. Morala sem skozi kuhinjo, da sem prišla v sobo. Na postelji sem zagledala bled obraz ženice. Micka je bila že spet za menoj. Mami je povedala, da sem ji prinesla darilce. Mati se je počasi obrnila proti njej, ter ji z očmi ukazala, naj gre v kuhinjo.

Pomagala sem

Kot vsako leto, je bil tudi letos en teden posvečen zdravju. Čeprav je teden zdravja že za nami, je zdravje v življenju prvo. To sem posebno občutila, ko se je ponesrečil moj brat. Prvo pomoč so mu nudili v ZD v Ribnici. Tam so mu zašili čelo in mu obvezali rane na nogah in rokah. Potem so ga pripeljali domov. Tu pa sem mu pomagala jaz. Čeprav nekaterih stvari nisem rada opravljala, na primer prevezovala rane, sem vendar to storila. Saj je šlo za zdravje mojega brata. Pa četudi to ne bi bil moj brat, bi gotovo pomagala vsakomur. Zdravje v življenju odloča, ali je človek srečen ali pa ne.

JUDITA PELC, 6. b

Po kosilu sem se odpravila k bolnici Mariji Sever, ki stane na koncu Ortneka. Pot je bila precej dolga, pa tudi dolgočasna. Ob cesti so bile še krpe snega, a listje je že začelo zeleneti. Po polurni hoji sem ob cesti zagledala leseno hišico, pred njo pa bolnično hčerko Micko, ki je skrbno pometala. Micka ima težko življenje, saj mora skrbeti za bolno mamo, kar ni lahko, razen tega pa je zgodaj zgubila očeta. Zaradi mnogih težav je tudi delno umsko prizadeta. Ko sem prišla pred hišo, sem jo pozdravila, ona pa me je prav grdo pogledala, češ, kaj iščeš tu. Prijazno sem ji razložila, da sem iz šole za mamo prinesla darilce. Toda spet se je obreknila: „Kar sama pojej, mati ravno spijo!”

Ker sem vedela, da je ne bom prepričala, sem kar sama

Končno sva ostali sami. Kar takoj sem ji hotela izročiti darilce, toda mati je stegnila roko proti meni me pobožala po glavi ter rekla: „Kar domov odnesi, otrok si, raje imaš pomaranče kot jaz, le vzemi domov!” Seveda sem se branila in ji ugovarjala, da je to zanjo, zato je le stegnila roko po vrečki, ter jo dala na nočno omarico. Poklicala je Micko, da je dala šopek v vazo.

Začeli sva se pogovarjati o tem in onem. Spraševala me je, kdo je bil tako dober, da se je spomnil na ostarele. Povedala sem ji, da je to organizacija MRK na naši šoli. Med klepetom mi je Micka prinesla piškote, da sem se malo posladkala. Kot imajo navado stari ljudje, me je ženica spraševala tudi o tovarišicah, če nas kaj za ušesa in podobno. Po uri klepeta me je poprosila, če bi ji olupila pomarančo. Seveda sem jo olupila in ji koščke dajala v roke. Tako se mi je smilila, ker je imela tako žalosten in bled obraz, pa vendar je v njej gorela še iskrica dobre volje in hvaležnosti.

Vprašala sem jo če bi še eno pomarančo. Odkimala je. Vedela sem, da je utrujena, zato sem jo pozdravila in ji dala roko. Rekla je, naj še kaj pridem in se mi zahvalila. Tudi Micka je prišla v sobo ter me pozdravila.

Čez nekaj mesecev je mati umrla, Micko pa so odpeljali v zavod. Obeh mi je bilo zelo žal, vendar pa mi je v srcu ostala misel, da sem zanju naredila dobro delo.

MAGDA ŠILC, 7. a

ŽRTVE VINJENIH VOZNIKOV

Lani so od 6941 prometnih nezgod z mrtvimi ali s telesno poškodovanimi in 764 prometnih nezgod z večjo gmotno škodo povzročili 10,4 % nezgod vinjeni vozniki. Z gotovostjo lahko trdimo, da je ilo med 559 mrtvimi in 3139 hudo telesno poškodovanimi lansko leto mnogo njihovih žrtev. V prometnih nezgodah je bilo 51,642.000 din gmotne škode.

V kanti za smeti kruh leži.

Si ga odvrigel ti?

Koliko jih je, ki lačni

ob zidu stoje?

Na milijone, ljudje!

Ne glej samo naprej!

Poglej!

Ti si pa odvrigel kruh

loviš svoj tempo,

tempo življenja

in bežiš pred resnico:

KOLIKO JIH JE...

BARBARA ČIHAL, 8. b

Pomagati sočloveku!

Rdeči križ je organizacija, ki pomaga ljudem v stiski. Že velikokrat je pomagala, pomaga in bo pomagala. Pri katastrofalnih naravnih nesrečah, v grozotnih uničujočih vojnah je ta organizacija pošiljala zdravila, obleko, hrano, zasilna bivališča...

Rdeči križ je organizacija, ki ne pozna sovraštva, ki ne razlikuje ljudi po barvi kože.

Pomaga belim, črnim, rdečim, rumenim in ne razlikuje velikih narodov od majhnih. Njegova prva naloga je pomagati sočloveku. Velikokrat je rešil življenje ljudem. Velikokrat je organiziral zbiranje denarja, obleke in zdravil za države, ki so bile v stiski. Organizira tudi krvodajalske akcije, zakaj človek nikoli ne ve, kdaj bo potreboval kri.

Rdeč križ — to je pojem človečnosti, prijateljstva, bratstva. Tekla bodo leta, menjale se bodo vlade, vladarji, predsedniki, toda Rdeči križ bo ostal in izpolnjeval nalogo, ki je najbolj človeška, najbolj humana in največja — pomagati sočloveku.

JANJA BARBO, 7. a

Nesreča

Bilo je turbno jutro. Megle so se razgrinjale nad zemljo. Od časa do časa se je tu in tam oglasila kakšna ptica. Odpravljali smo se na pot. Sedli smo v avto, še zadnjič pozdravili staro mamo, ki je ostala doma. Kot bi slutila, je dejala, naj oči pazi, kako bo vozil.

Odpeljali smo. Pokrajina je bežala mimo nas. Tu in tam smo srečali kakega zaspanega človeka, ki se je lenobno napolnil po svojih opravkih. Peljali smo mimo skal. Nasproti je prihajal velik tovornjak. Naenkrat je začelo tovornjak zanašati. Bolj ko smo se mu približevali, bolj je silil na našo stran. Še nekaj metrov in . . .

Zaslišala sem le še prestrašen krik, takoj nato me je zagnila tema.

Kot so mi povedali pozneje, sem bila dolgo nezavestna. Imela sem hude poškodbe in sem izgubila veliko krvi. Tudi meni so člani RK pomagali z darovano krvjo.

BARBARA BARBO, 6. b

Za 22. april, DAN TABORNIKOV, smo se letos taborniki še posebno skrbno pripravljali. Letošnji april je bil namreč tudi pomembna obletnica – 30 letnica ZTS Slovenije.

Taborniki Ribniške čete smo ob tej priložnosti organizirali športno tekmovanje, kviz in program ob tabornem ognju. K sodelovanju smo povabili tudi člane OK ZSMS Ribnica.

Ker na priloženi fotografiji (avtor Milan Čirovič, OŠ Ribnica) lahko pod povečevalnim steklom iščete naše goste, jim bomo spominski krožnik z ustrežno vsebino izročili ob prvi skupni akciji.

Mentorski odbor taborniškega
odreda RIBNIŠKA ČETA –
osnovna šola Ribnica

Namen zbiralnih akcij

Na svetu žive tudi ljudje, ki nimajo dovolj materialnih dobrin za svoje življenje. Veliko jih je lačnih in nimajo kaj obleči, drugi pa imajo vsega dovolj in lahko še izbirajo, kaj jim bolj ustreza.

RK skuša pomagati ljudem v stiskah: zbira rabljeno obleko, ki je ljudje ne rabijo več, in jo razdeli med revne ljudi po svetu.

Tako je bila tudi na naši šoli organizirana zbiralna akcija obleke, starega papirja in odvečnih steklenic. V take akcije so se vključili mnogi učenci. S svojo humanostjo so pomagali mnogim ljudem, pa tudi tovarnam, da so dobile prepotrebne surovine za svoje delo.

Ob takih akcijah se zbere precej starega papirja, toda še vedno ne vsega. Veliko ga zgori v pečeh, nekaj pa ga konča tudi po smetnjakih.

Pionirji si želimo še takih humanitarnih akcij, da bi z njimi pomagali ljudem, ki nimajo za življenje potrebnih dobrin. Te pa se nekje kopičijo in uničujejo, namesto da bi bile na drugem mestu koristne.

MARJETKA MIHELIČ, 6.d

Krvodajalske akcije

Krvodajalske akcije so vsako leto. Nekaj dni pred tem po radiu in s plakati obvestijo, kje in kdaj bo akcija. Na določena mesta prihajajo ljudje, ki želijo darovati kri. Vsako leto RK prireja proslavo za krvodajalce. Po programu krvodajalcem razdelijo priznanja, na katerih piše,

kolikokrat je kdo že daroval kri. Vedo, da s to krvjo lahko rešujejo življenja sočloveku, ki je v življenjski nevarnosti. Lahko pa jo bodo ob kakšni priložnosti tudi sami potrebovali.

Izredne krvodajalske akcije so ob različnih katastrofah, ob hujših prometnih nesrečah, več-

krat tudi ob potresih. Takat je razen mrtvih tudi veliko ljudi poškodovanih. Kri je zanje življenjsko potrebna in ta kri je na razpolago v krvnih bankah. Mnogo te krvi so prispevali prostovoljni krvodajalci.

GESLO: „ČLOVEK ČLOVEKU KRI ZA ŽIVLJENJE“ niso le prazne besede, ampak vsakoletno darovanje krvi mnogih krvodajalcev širom po domovini. Se jim bomo pridružili, ko odrastemo?

MIRA KNEŽEVIČ, 6. b

Treba je pomagati!

V naši družini smo že od nekdaj zbirali razne stvari za ljudi, ki jih je prizadela nesreča. V sobi imamo omaro, v njej pa poseben predal, v katerega zbiramo vse, kar bi lahko uporabil RK. Pomoči potrebni ljudje, ki dobe od RK razne darove, so zelo veseli in hvaležni. Ne morem si predstavljati ljudi, ki so brez strehe nad glavo, brez hrane, obleke in obutve.

Ljudje se ne zavedamo, da se nam lahko kmalu pripeti nesreča. Lahko bi tudi mi doživeli strahote, ki si jih človek, ki živi v miru in svobodi, ne more predstavljati. Kdo drug bi nam pomagal v nesreči, če ne dober prijatelj?

Tisti ljudje, ki so ustanovili Rdeči križ, so bili pripravljani vsem nam zelo pomagati. Želim, da bi RK še organiziral humanitarne akcije, ker je svet poln nesreč in je treba ljudem pomagati.

MARTA LOVŠIN, 6.a

Pred nami: ŠE VEČ VARČEVANJA

Zmogljivost jugoslovanskih vodnih elektrarn bo ob koncu stoletja pokrivala le 12 odstotkov vseh naših potreb. Slovenske energetske rezerve znašajo le 6 odstotkov jugoslovanskih, jugoslovanske pa le en promil svetovnih, kar je pri pol odstotka svetovnega prebivalstva na Jugoslavana zelo malo. Proizvodnja premoga od leta 1950 zaostaja, pri zemeljskem plinu in nafti pa proizvodnja celo pada.

Če bomo hoteli še naprej ohraniti naš standard in biti kolikor toliko neodvisni od uvoza, bomo morali zelo, zelo varčevati z dragoceno energijo in še bolj pospešeno iskati dodatne vire.

Kar je pod snegom skrito... ...spomladi je očito

Ekipa pionirjev prometnikov na republiškem tekmovanju v Postojni. (Foto: fotokrožek O. Š. dr. F. Prešeren)

Spretnost je porok varnosti. Učenci vadijo spretnostno vožnjo na šolskem dvorišču. (Foto: fotokrožek O. Š. dr. F. Prešeren)

Kje moramo krepiti varnostno kulturo ljudi?

Lani smo imeli v Sloveniji 253 nesreč pri delu s 47 mrtvimi in 233 hudo telesno poškodovanimi. Lani je bilo v Sloveniji 26 umorov. Škoda zaradi požarov je znašala lani 284 milijonov dinarjev, letos pa

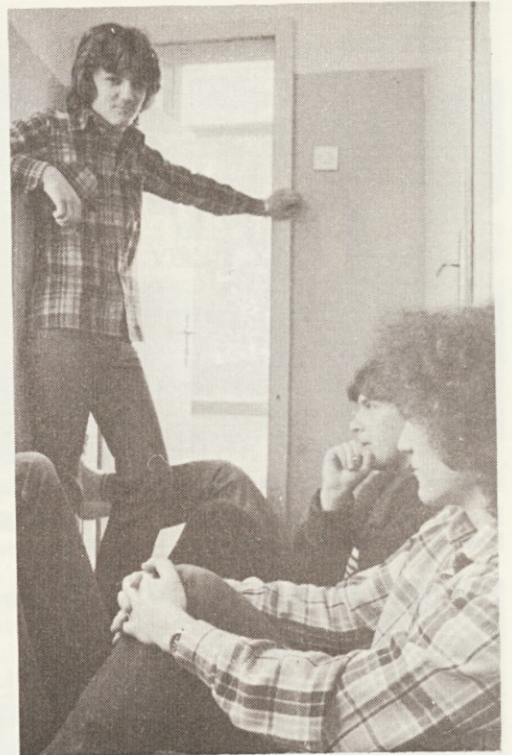
samo v prvih treh mesecih že 189 milijonov dinarjev. — Že samo ti kratki podatki, ki pa ne povedo vseh razsežnosti posameznih tragičnih dogodkov, nas dovolj prepričljivo opozarjajo, kje moramo bolj kot doslej krepiti družbeno samozaščito — se pravi varnostno kulturo naših ljudi.

Vojaki so seznanili učence in učence ljubljanskega medicinskega centra z vsem, kar jih je zanimalo.

Fotoreportaža o onečiščenem okolju, ki ga opazimo, ali pa tudi ne. Pripravil jo je fotokrožek O. Š. dr. France Prešeren.

Usmerjeno izobraževanje na startni črti

Ko bo jeseni zopet zazvonil šolski zvonec, bo zazvonil tudi pričetku pomembne šolske reforme: usmerjenemu izobraževanju. O pomenu in vsebini usmerjenega izobraževanja smo govorili že več let, bolj pospešeno pa zlasti zadnje leto, ko smo ugotovili, da ta nujni korak v našem izobraževanju zahteva tudi veliko praktičnih priprav in ne samo teoretičnih razglabljanj. Samo usklajenost teoretičnih in praktičnih priprav nam zagotavlja uspešen start usmerjenega izobraževanja in s tem preprečuje, da bi cele generacije naših osmošolcev zakorakale v negotovost.

Usmerjeno izobraževanje je še en korak k podružbljanju

našega šolstva. Srednja šola bo tako postala del okolja, v katerem deluje, in se ravnala po njegovih potrebah. Učenci se bodo vpisovali na smeri, katere bodo delovne organizacije v bližnji okolici potrebovale, zato bodo delovne organizacije bolj živo udeležene pri pouku in se tudi bolj zanimale za boljšo kvaliteto pouka. Pri dobro razvitem usmerjenem izobraževanju naj bi torej šlo za kvalitetno sožitje med šolo in združenim delom v kraju, v občini in v regiji.

Priprave za pričetek usmerjenega izobraževanja so zahtevale veliko sredstev, saj je bilo treba zgraditi več novih šolskih poslopjij in domov ter opremiti in

obnoviti že obstoječe, zato se moramo res vsi prizadevati, da bo ta reforma uspela. Odpovedati se moramo tudi egoističnimi interesom posameznih šol, organizacij ali lokalističnim gledanjem, ampak moramo dobre in nadarjene učence res usmerjati v poklice, v katerih bodo lahko največ koristili naši družbi. Zato se mora usmerjanje pravzaprav pričeti že v osnovni šoli, kjer naj učenci pravočasno dobijo vpogled v poklicno življenje in delo vseh poklicev in vpogled v možnosti, ki jim jih nudi usmerjeno izobraževanje.

Izkušnje letošnjega vpisa so pokazale na nekatere pomanjkljivosti, katerim se bo treba v

bodoče izogniti. Zgodilo se je, da se je na nekatere smeri vpisalo veliko preveč učencev, na druge pa veliko premalo. To je povzročilo, da se morajo ponekod ubadati z izbiranjem in izločanjem kandidatov in s preusmerjanjem viška na druge smeri, drugod pa grozi, da celotne smeri ali nekateri oddelki ne bodo mogli pričeti z delom zaradi premajhnega števila vpisov. Zgodilo se je celo, da se je vpisalo premalo učencev v smeri, ki bi jih dejavnost na določenem področju ali regiji krvavo potrebovala.

Seveda bi se nekaterim od teh nevednosti lahko izognili, če bi se bolj in pravočasno posvetili individualnemu usmerjanju. Sedaj je napake težko popravljati in prenekateri učenec se bo moral v zadnjem trenutku usmeriti v dejavnost, ki ima še prosta mesta, v skrajnem slučaju pa se lahko zgodi, da jih bo nekaj ostalo celo brez vpisa v srednjo šolo.

Del krivde za tako stanje nosijo tudi organizacije združenega dela, ki se niso pravočasno vključile v dogovarjanje za pripravo usmerjenega izobraževanja in niso dovolj spodbujale vpisa na tiste smeri, iz katerih bi rabile kadre za svoje potrebe. V bodoče se bodo morale še bolj zavzemati, in to dati vedeti učencem in vzgojiteljem že na osnovni šoli, za kadre iz domačih krajev in regije.

N. S.

S. K.

Dolenjevaški lovci bodo gradili

Lovska družina Dolenja vas že dalj časa načrtuje gradnjo lovskega doma, kar se bo prihodnje leto začelo uresničevati. Zadnji občni zbor lovske družine je sprejel sklep o pričetku gradnje lovskega doma in imenoval 3 člansko komisijo, ki naj pripravi ustrezno lokacijo in dokumentacijo, da bi se gradnja lahko čimprej pričela. Komisija je resno poprijela za delo in v tem času pridobila tudi zemljišče za navedeno gradnjo v predelu Grič med Dolenjo vasjo in Rakitnico. Pripravila je vso lokacijsko dokumentacijo in pridobila lo-

kacijsko odločbo, tako da so podani vsi pogoji, da se preko zime pripravijo tudi ustrezni načrti in pridobi gradbeno dovoljenje, s tem pa tudi omogoči gradnja takoj v začetku prihodnjega leta.

Lovska družina nima svojih prostorov, ustreljeno divjačino pa zbira v različnih gospodarskih poslopjih, ki ne ustrezajo niti minimalnim higienskim predpisom. V okviru lovskega doma so predvideni ustrezni prostori za higiensko zbiranje uplenjene divjadi, klubski prostori, dvorana z 80 sedeži, prirodna kuhinja in ustrezna

ležišča za lovske goste. Lovski dom ne bo namenjen le lovcem, koristno bo namenjen tudi vsem potrebam krajevne skupnosti.

Lovska družina ima nekaj denarja, s katerim bo možen nakup potrebnega gradbenega materiala, pretežen del pa bo opravljen z delom članov družine, saj so v njej vsi poklici, potrebni pri taki gradnji. Tovarškovzdušje v družini jamči, da bodo vsi resno poprijeli za delo in končno uresničili dolgoletno željo vseh članov.

Potrebujemo „zeleno resničnost“

Svet se že skoraj celo desetletje giblje na robu naftne krize, ki je upropastila ali pa močno načela ekonomijo marsikatere države. Vendar pa je stalno naraščanje cen in psihoza pomajkanja umetno ustvarjena – po dogovoru držav proizvajalk.

Res je, da bo nafte kmalu zmanjkalo, zato pa skušajo oljne družbe, v senci monopola bogatih naftnih držav, zaslužiti v čimkrajšem času čimveč. To njihovo slast pred potopom pa drago plačujejo vse tiste nerazvite in revne države, ki lastnih

virov nimajo in morajo nafto za drage devize uvažati.

Isto, kot se dogaja z nafto, se dogaja tudi v preskrbi prebivalstva s hrano. Razlika je samo v tem, da nafta ni nujno potrebna za človekov obstoj, brez hrane pa človek ne more živeti. Že mnogokrat je bilo dokazano, da monopol lahko pripelje do usodnih katastrof. Znano je, da so zaloge hrane, tako kot zaloge nafte, zelo neenakomerno porazdeljene po zemeljski obli. To prihaja zlasti do izraza zaradi večkratnih razdelitev sveta na politične in vojaške bloke ter na razvite in na nerazvite. Že to ima svoje posledice, saj vemo, da kljub temu, da ne moremo reči, da hrane primanjkuje, na svetu vseeno umira za lakoto na milijone ljudi letno.

Še bolj se znajo razmere zaostri, če bi se iz tega ali onega vzroka naftna kriza zaostрила tako, da bi bila oskrba z gorivom motena. Obdelovanje velikih poljskih površin je danes že tako mehanizirano, da si moderno poljedelstvo brez nafte komaj lahko predstavljamo.

Kakšne posledice bi to imelo za preskrbo zemeljskega prebivalstva s hrano, si lahko predstavljamo. Že sedaj se v malem pojavljajo politična izsiljevanja, v katerih je nagrada ali kazen dobava hrane.

Kaj sledi iz povedanega? Da je za vsako državo življenjskega pomena izkoristiti vse možne površine za pridelovanje hrane in da je uničevanje obdelovalne zemlje zelo kratkovidno in politično napačno ravnanje.

Naša neodvisnost je že v mirnem času odvisna od tega, kaj in koliko lahko ustvarimo, da sodelujemo s svetom v enakopravni izmenjavi dela in sredstev. V vsakem kriznem obdobju pa bomo še bolj odvisni od lastnih zmogljivosti in od pridobivanja lastne hrane.

Te možnosti ne smemo zapraviti. Res je, da nam primanjkuje naftnih vrelcev, da nimamo dovolj energije in da nam primanjkuje industrijskih surovin, zato pa imamo lastno zemljo, ki je že tisočletja prehranjevala svoje prebivalce.

Obdelana strokovno in z izkušnjami, predvsem pa, če bo obdelana vsa, bo tudi v bodoče lahko prehranjevala vse, ki živijo na njej. To nam bo prikranilo pomemben delež deviz, ki jih sedaj namenjamo uvozu.

Še več: z našimi obdelovalnimi površinami bi hrano gotovo lahko izvažali in s tem izboljšali našo zunanjetrgovinsko bilanco, hkrati pa pripomogli k reševanju celotne,

globalne svetovne krize s prehrano.

Zeleni plan nam to zagotavlja, vsi pa se moramo truditi za to, da ne bo ostal le plan, ampak bo postal zelena resničnost. Vse kmetijske površine, najsi bodo v zasebni ali družbeni lasti, morajo dati od sebe vse, kar lahko dajo. Če to zahtevamo od stroja, ki ga drago kupujemo in drago vzdržujemo, zakaj ne bi zahtevali tega od zemlje, ki smo jo dobili v dar od naših dedov, ne zato, da bomo z njo razmetavali, ampak da jo bomo z ljubeznijo in preudarno obdelovali, tako, kot so to že delali oni, in da bomo znali iz nje dobiti še več.

N. S.

Mrtvi velikani

Da je zlata doba nafte in s tem tudi naftnih prevoznikov mimo, dokazujejo tudi polna sidrišča tankerjev velikanov, ki brez dela rjavijo v pristaniščih in pomenijo velike izgube za nekdanj tako donosno brodarstvo. Največ zmogljivosti leži Norvežanom – 15 ladij s skupno nosilnostjo 3,7 milijona ton, za njimi pridejo Liberijci, ki imajo odvečnih 23 ladij z nosilnostjo 3,3 milijona ton. in Britanci, ki imajo 10 brezposlenih tankerjev z nosilnostjo 1,4 milijona ton nafte. Brezposleni tankerji romajo v staro železo, ladjedelnice brez naročil pa pošiljajo delavce na cesto.

POKRUPANA RIBNICA – V maju so delavci cestnega podjetja Novo mesto pokrpali najhujše luknje in poškodbe na cesti skozi Ribnico. Nekaj razmišljanj je sicer bilo, da bi letos pred počitnicami temeljito prenovili cesto skozi mesto, ki jo je letošnja posebno huda zima kar se da grdo zdelala. Seveda bi tak poseg zahteval veliko denarja, ki ga ni bilo moč zagotoviti in zadovoljiti se je treba pač le z najnujnejšimi krpami. Tudi to je dobro bolje kot nič.

PRAKTIČNA NOVOST: ZDRAVSTVENE KARTICE

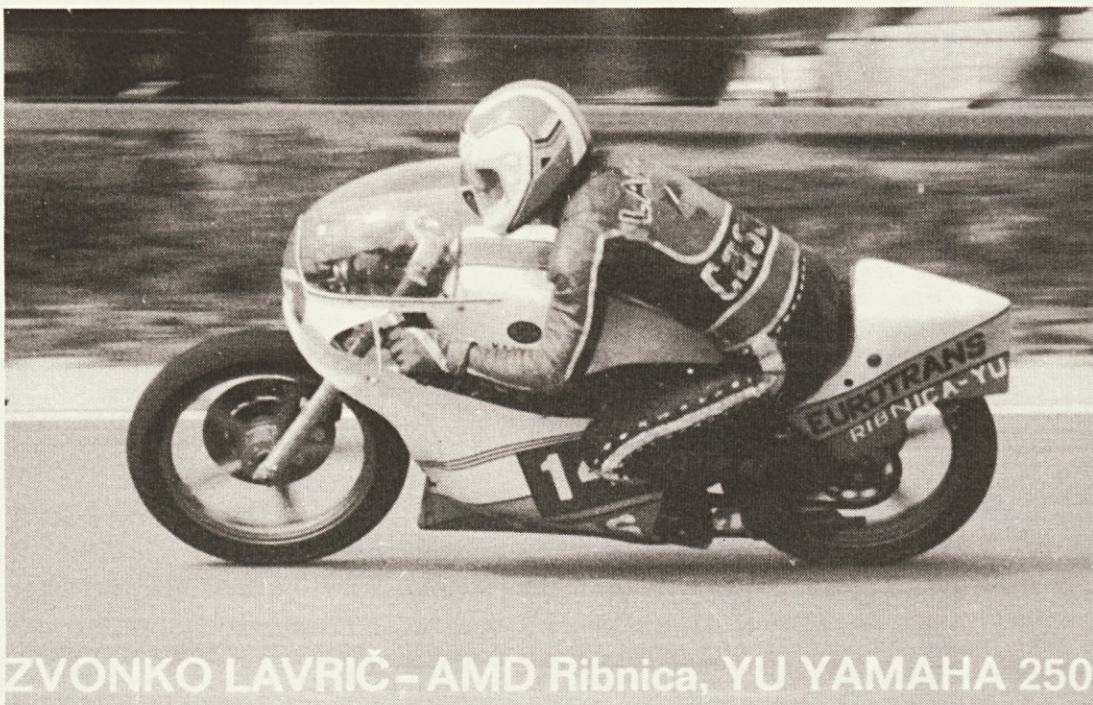
Zastarele zdravstvene knjižice bodo verjetno že s prvim januarjem prihodnjega leta zamenjale zdravstvene kartice, ki bodo, kot menijo zdravstvene organizacije in zdravstvena skupnost Slovenije, veliko bolj uporabne. Kartice, na katerih bodo vtisnjeni osebni podatki zavarovanca z matično številko in oznako delovne organizacije, v kateri je zaposlen, bodo poenostavile vpis podatkov v zdravstvene evidence in na recepte. S pomočjo posebnega strojčka jih bodo s kartice kar odtisnili.

Koliko nas je v gospodinjstvu?

V Jugoslaviji ima poprečno gospodinjstvo že manj kot štiri člane, natanko povedano 3,61. Tudi tu so seveda velika odstopanja navzgor, pa tudi navzdol. Tako ima poprečno gospodinjstvo v SAP Vojvodina najmanj družinskih članov – kornaj 3, SAP Kosovo pa kar še enkrat več – 6,89. Republike so se zvrstile takole: SR Makedonija 4,39, SR Črna gora 4,08, SR BiH 4, ožja Srbija 3,42, SR Hrvaška 3,23 in SR Slovenija 3,17.

Bo stanovanje za vsako družino?

V zadnjih desetih letih se je število stanovanj v Jugoslaviji povečalo s 5,043.000 na 6.147.000 ali za 22 odstotkov. Najhitreje so gradili v Makedoniji, kjer je število stanovanj v zadnjih desetih letih naraslo za 36,3 odstotka. Najmanj so zgradili v SAP Vojvodoni – 13,6 %. Slovenija je s 24,2 % na četrtem mestu, pred njo pa sta še SR BiH in SAP Kosovo z 28,4 in s 27,8 odst.

ZVONKO LAVRIČ - AMD Ribnica, YU YAMAHA 250

Uspeh ribniškega športnika

Letošnje tekmovanje motociklistov za državno prvenstvo se je pričelo aprila s prvo dirko na Grobniku pri Reki. Dirko je organiziralo AMD Matulji.

Član AMD Ribnica Zvonko Lavrič, katerega smo predstavili v eni prejšnjih številčk Rešeta, je na tem tekmovanju dosegel uspeh v kategoriji do 250 ccm³. Tekmoval je na motorju YAMAHA 250. V tej kategoriji je zasedel odlično četrto mesto, dosegel pa ga je v ostri konkurenci, kjer je tekmovala vrsta odličnih tekmovalcev. To pomeni za Zvonka še toliko več, saj so ostali tekmovalci

tekmovali na odlično pripravljениh motorjih, ob pomoči strokovnih ekip in z velikim številom rezervnih delov.

Vsega tega naš tekmovalec ni imel in kaj lahko bi se pripetilo, da bi zaradi neznatne okvare obstal ob cesti ali pa bi bil ob uspeh zaradi izrabljenih gum.

Po končani tekmi je Zvonko izjavil:

„S četrtem mestom na tekmi sem zelo zadovoljen, čeprav bi lahko bil še za mesto ali dva višje, če ne bi vozil z izredno slabimi gumami. Ker so te že precej stare, me je na posameznih odsekih proge pre-

cej zanašalo, kar pomeni, da moram nabaviti nove, v kolikor želim tudi v prihodnje priti do cilja. Zaradi slabih gum sem moral napeti veliko dodatnih sil, da sem prevozil cili kar pa v bodoče ne bo mogoče, če ne nabavim novih.“

Kupiti nove gume pomeni velik izdatek za voznika, ki skorajda v celoti sam krije stroške sodelovanja na tekmovanjih: „Tega stroška verjetno ne bom sposoben sam spraviti skupaj, kar pomeni, da mu bomo vsi skupaj morali po svojih močeh prispevati za nakup novih gum. Pred leti so v okviru društva tekmovali športniki v rally tekmovanju in dosegli zavidljive uspehe v

državnem prvenstvu (tretje mesto v kategoriji 1300 ccm³), uspehe na rally tekmovanju za prvenstvo štajerske, sodelovali so na mednarodnih tekmovanjih v Avstriji in dosegli rezultate med prvimi tremi v kategoriji, organiziranih je bilo nekaj tekmovanj v rally dirkah na področju občine, pri vsem tem so s svojimi sredstvi sodelovale posamezne organizacije združene-ga dela.

Po nekajletnem premoru se je v društvu ponovno pojavil tekmovalec, ki lahko posega po uspehih v državnem merilu, kar nam ne bi smelo biti vseeno. Tega ne bi smele zanemariti niti organizacije s področja gospodarstva, ki bi lahko po svojih možnostih pripomogle motoristu Zvonku Lavriču, da nadaljuje na tekmovanju in da nekaj dokaže v panogi, ki je ena izmed težjih.

Če že govorimo o novih gumah naj tudi povemo, da je za njih potrebno odšteti kar poldrugi stari milijon, ki ga tekmovalec nima. Nekaj bomo zbrali v društvu, nekaj pa bi morale prispevati tudi posamezne organizacije, če si želimo zagotoviti v društvu tudi nekatere druge aktivnosti, kot pa je standardno rutinsko delo društva (predavanja, šoferski izpiti, spretnostne vožnje, izleti v neznanu).

Pričakujemo, da se boste v organizacijah odločili in nam oddvojili določen znesek, če se bomo oglasili pri vas in tako pomagali obuditi „jeklenega konjička“. V zameno bomo na ogrodje motorja nalepili vaše nalepke ter na ta način reklamirali vaš proizvod, kar z vidika področja ekonomske propagande tudi ni za zanemariti.

Tekmovalcu Zvonku Lavriču želimo tudi v prihodnje veliko uspeha in to na motorju z novimi gumami.

LOJZE MIHELIC

V Ribnici ustanovili karate klub

Aprila smo v Ribnici ustanovili Karate klub. Ustanovitelji so za predsednika kluba izvolili Alojza Miheliča.

S treningi bomo pričeli 20. maja 1981 ob 17. uri v telovadnici TVD „Partizan“ Ribnica. Mentor treningov bo mojster karateja

1. dan Marjan Kužnik iz Kočevja, pomagal pa mu bo Dušan Tekavec, 4. kiju iz Kočevja.

Vse zainteresirane, ki bi se želeli ukvarjati s tem športom, vabimo k sodelovanju. Prijavite se lahko v pisarni AMD Ribnica do 20. 5. 1981.

Proslava 30-letnice društva

Avto-moto društvo Ribnica praznuje letos 30-let uspešnega delovanja. Ob tej priložnosti prireja proslavo, ki bo v soboto, 13. 6. 1981, ob 17. uri pri Francetovi jami.

Clane AMD Ribnica vabimo, da se proslave udeležijo v čim večjem številu.

Na proslavi bo podeljenih več priznanj:

– priznanja Avto-moto zveze Slovenije,

– društvena priznanja in priznanja „vzorni voznik“, ki jih podeljuje SPV Ribnica.

Športna komisija pri AMD Ribnica organizira istega dne – pred proslavo – v popoldanskem času ocenjevalno in spretnostno vožnjo za voznike motornih vozil. Obveščamo vse člane AMD Ribnica, kakor tudi

vse motorizirane občane, da to ne bo nikakršno hitrostno dirkanje, ampak vožnja po prometnih predpisih in prikaz spretnosti, ki jih voznik motornega vozila potrebuje vsak dan. Podeljenih bo tudi več pokalov in diplom. Za ženske tekmovalke je pripravljen poseben pokal. Vsak tekmovalec bo dobil tudi vrednostni bon za gorivo.

Prijave sprejemamo v pisarni AMD Ribnica v uradnih urah in eno uro pred začetkom tekmovanja.

Če bo slabo vreme bomo proslavo in ocenjevalno vožnjo preložili na naslednjo soboto. Vse informacije dobite v pisarni AMD Ribnica, ali po telefonu 861-585 v uradnih urah.

AMD Ribnica

REŠETO

Glasilo Socialistične zveze delovnega ljudstva Ribnica – Izhaja enkrat na mesec v nakladi 3500 izvodov – Ureja uredniški odbor v sestavi: France Grivec (glavni in odgovorni urednik), Stane Kromar, Karel Oražem, Ivan Petrič, Viktor Pogorelc, Alojzija Zakrajšek in France Železnik (tehnični urednik) – Uredništvo: SO Ribnica, 61310 Ribnica (tel. 861-090, 861-091) – Grafična priprava: DITC Novo mesto; TOZD Dolenjski list, tisk: TOZD Tiskarna Novo mesto.